

Külföldi Jatekszin Kiadja a magyar tudos tarsasag.
(Ausländische Schaubühne.). 6. Tancred. Szomorujatek 5 felv.
Ford. Arvay Gergely. (Tancred.)

Trattner
Pesten; Budapest 1834

Signatur: 55627-A.6
Barcode: +Z174549105
Zitierlink: <http://data.onb.ac.at/ABO/%2BZ174549105>
Umfang: Bild 1 - 124

Nutzungsbedingungen

Bitte beachten Sie folgende Nutzungsbedingungen: Die Dateien werden Ihnen nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke zur Verfügung gestellt. Nehmen Sie keine automatisierten Abfragen vor. Nennen Sie die Österreichische Nationalbibliothek in Provenienzanangaben. Bei der Weiterverwendung sind Sie selbst für die Einhaltung von Rechten Dritter, z.B. Urheberrechten, verantwortlich.

Hinweis: Das Dokument enthält hinterlegte Textdaten, die eine Suche in der Datei ermöglichen. Diese Textdaten wurden mit einem automatisierten OCR-Verfahren ermittelt und weisen Fehler auf.

ON.HOF

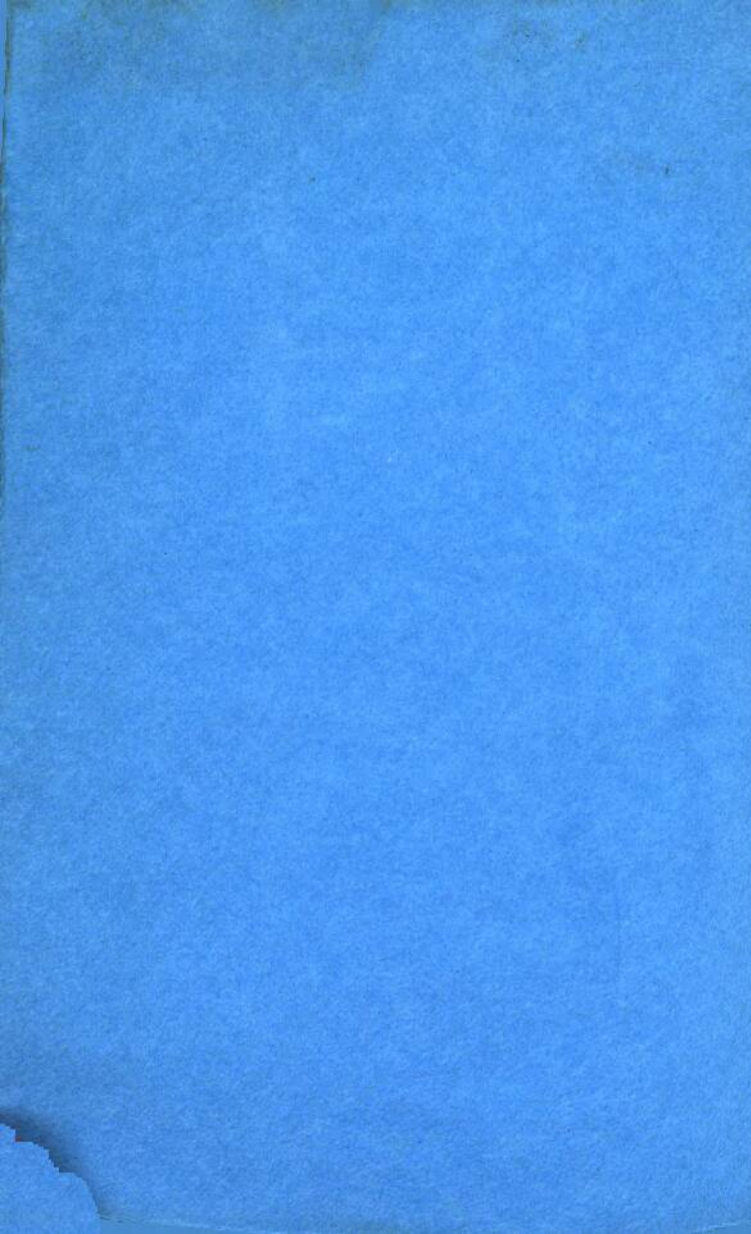

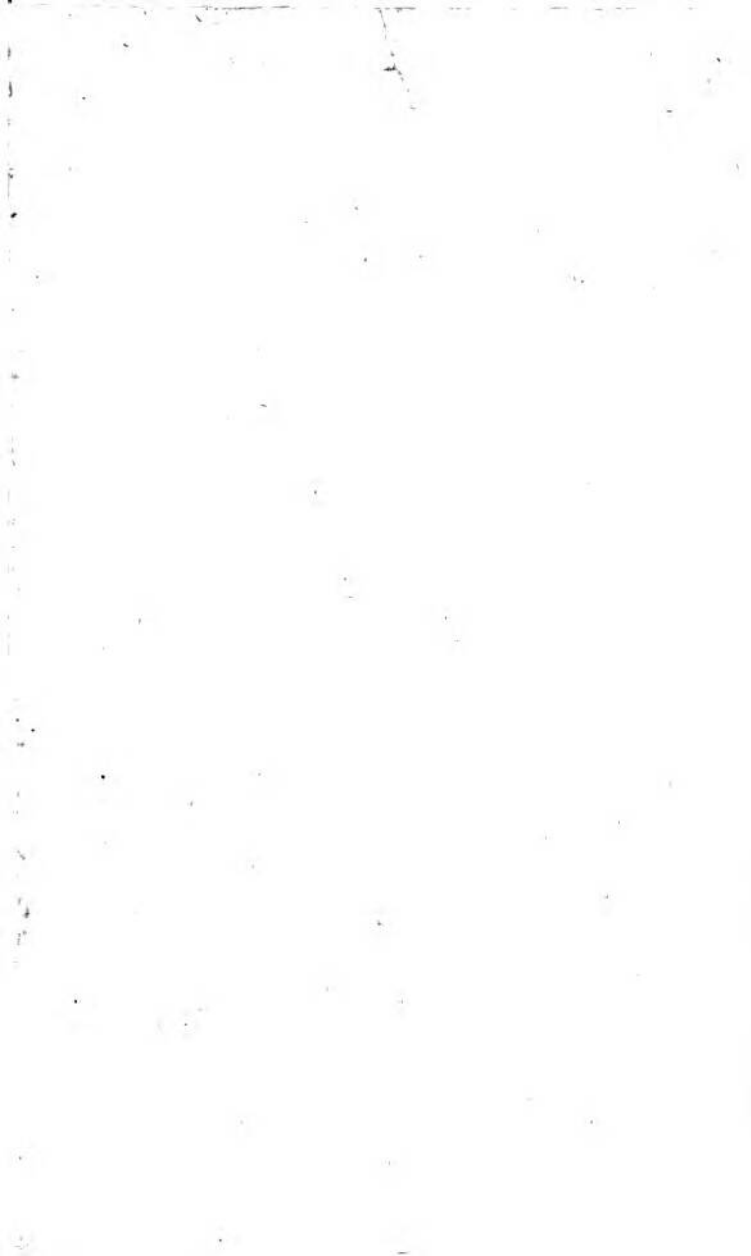
BIBLIOTHEK

55.627-A

Alt-

55627-A.

KÜLFÖLDI JÁTÉKSZÍN.

KIADJA

A' MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁG.

HATODIK KÖTET.

TANCRED.

BUDÁN.

A' MAGYAR KIR. EGYETEM' BETŰIVEL.

1834.

T A N C R E D.

SZOMORÚJÁTÉK ÖT FELVONÁSBAN.

VOLTAIRETŐL.

FORDITOTTA

Á R V A Y G E R G E L Y.

BUDÁN.

A' MAGYAR KIR. EGYETEM' BETŰIVEL.

1834.

S Z E M É L Y E K.

A R G Í R ,	}	lovagok.
T A N C R E D ,		
O R B A S S Á N ,		
L O R É D Á N ,		
C A T Á N ,		

A L D A M Ó N , katona.

A M É N A I D , Argír' leánya.

F A N N I , ennek meghittje.

Több lovagok , mint tanács-tagok ; apródok , katonák , nép.

A' dolog történik Syracusában , előbb Argír' kastélyában , a' tanács-teremben ; utóbb a' közpiaczon. A' történet' időszeke 1005 évre esik. Kilenczedik században az áfrikai Szarraczenek egész Sici-liát elfoglalták; Syracusa lerázta jármukat. Normanniai nemesek Apu-liában Salerno' vidékire telepedtek ; Messinát görög császárok bírák, az Arabok pedig Palermot , és Girgentit.

ELSŐ FELVONÁS.

E L S Ő J E L E N É S.

Félkörben ülő lovagok' gyülekezete.

A R G Í R.

Hős férfiak, Siciliánk' nemes
Védőji! kik koromnak alkonyát
Tekintve, hozzám gyültetek tanácsra:
Mint üzzük - el honunk' tyránjait,
'S miként teremtsünk abbúl győztös, és
Békés hazát. E' várfalak között
Régtől keserg már Syracuse, több,
Haszontalan bátorságbúl eredt,
'S dugába dült jó szándékok fölött.
Int már az óra, szembeszállani
A' vad Musulmánokkal, és kikapni
Hajótörésbül legdrágább javunkat,
A' nagyra termett lelkek' főbb jusát,
A' hon' szabadságát. Ez egyetlen
Íránya vágyaimnak. — Két hatalmas
Tiprója, nem csak közjónknak, hanem
A' nemzetek' törvényinek, 's egész

Ember-seregnek, — a' byzánczi császár,
 És a' szilaj Szarraczenek' hada,
 Nyakunkra most is lánczokat kohol.
 E' büszke, 's a' világon osztózó
 Dulók azon dicsőségen vivódnak,
 Mellyik tegyen jármot ránk. A' Görög
 Messina' várát birja: Solamír
 A' vakmerő, az Aetna-alji dúzs
 Mezőkre, 's Enna' tér fenyérre
 Girgentiből dörög parancsokat:
 'S így Syracusát mindenütt veszély.
 Övedzi. — Mindazáltal zsarnokink
 Egymás' irígyei, bár ellenünk
 Fentek vasat, részünkre víttanak,
 'S egymást fogyasztva szegték szárnyokat
 Magoknak. E' szerint nyitott az ég
 Utat szabadságunkra. Kedvez a'
 Pillantat; éljünk véle. — A' Musulmán'
 Nagysága haldoklik; nem annyira
 Borzad nevére már Europa; mert
 Példát adott Martell, Pelagius,
 'S a' nagy Leo ⁽¹⁾ Rhodan', Ebro', 's Tyber'
 Táján, miként kell azt megdönteni.

Hogy Syracusa, több pártokra osztva,
 Kétes szabadsággal birt, jól tudom.
 Nem bolygatom - föl a' gyász éveket,
 Midőn magunkra rántánk kardokat,

'S ön gyermekit mézsárlá a' haza.
 Örök homály fedezze balgatag
 Pörpatvarinkat. Orbassán! csak egy
 Zászló lobogjon ez' nap óta köztünk,
 A' köz - haszon' zászlója — Bár ezen
 Megbékülés ifjítsa - föl hazánk';
 'S ha eddig egymást mint egyranguak
 Üldöztük is, sem rajtunk sem porunkon
 Uralkodót, ne lásson a' világ.

ORBASSÁN.

Megvallom Argír, a' pártoskodás
 Kettőnk között soká uralkodott.
 Sinlette a' hon, 's Syracuse nem
 Ohajta mást, mint, hogy rokonfelekké
 Váljunk; mivel kölcsön segélyt kíván
 Közös veszélyünk. Mint hazám' hive
 Leányodat nőmnek fogadni kész
 Vagyok. Hazámé, házodé, 's tied
 Lészen karom; 's az oltár' zsámolyátul,
 Hol a' kívánt frígy létesülni fog,
 Vad Solamirra indulok, 's boszút
 Állandok értted. — Ámde ezt magát
 Leverni még kevés: más ellen is
 Vár, kit szemügyre venni érdemes,
 Egy nem kevesbbé félelmes tyrán,
 Kit a' silány nép csaknem istenel.

Valljon mi jussal mert a' szertesét
 Száguldozó francz faj kínálatos
 Éghajlatunkba csuszni? hogy' jöve
 Syracusába a' Loire' medrétől
 Az Arethusa' partjához Coucy? (2)
 Ez, mint előbb alázatos, szerény,
 'S szolgálatunkra kész volt: úgy utóbb
 Gőgös, daczos lett, 's udvarlásra várt.
 Fajzatja számos kincset gyűjtve, és
 A' megvakított nép' kedvébe jutva,
 Vérségemen fölül magasztalá
 Fejét. De meglakolt érette már,
 'S ellent nem állván a' közkedvezés:
 Háznépe tőlünk számüzetve van.
 Tancred, (3) legifjabb sarja e' veszélyes
 Fajnak, kicsiny korában hagyta - el
 Telkinket, és byzánczi Caesarok'
 Jobbágya lőn. Mondják dagályos ő,
 'S csatákra termett, és, mint általunk
 Megszégyenített, ránk agyarkodó.
 Gyanús előttem minden Francz. Ma is
 Láthatni három egyszerű apródot, (4)
 Kik gyámol- és vagyontalan jövén
 Normanniának nyirkos, és fagyos
 Vidékirúl Apuliába, 's ott
 Pártot szerevezve, pusztán fegyverök'
 Jogával a' törvényes birtokost

Elüzve, fejdelmekké lettenek. —
 Arab, Görög, Francz, Német, ellenünk
 Tódúl; kövér, termékeny telkeink
 Csalják felénk a' kapzsi lelkeket,
 Éjszak-, kelet-, 's délszoknak ölveit.
 Bús helyzetünk védelmet, és boszút
 Forralni készti szíveinket. — Óh,
 Hány árulót táplála Syracusa
 Keblébe' már! De most törvényeink
 Szégyen-halált kiáltnak arra, ki
 Ellenfelekkel czimborálni mer. —
 A' bántatlanság hitszegésre buzdít. —
 Ebben nemet, vagy kort kéméleni
 Káros. — Velence nagy tekintetét
 A' szigorú fenyítéktől nyeré.
 Kövessük a' bölc's példát; folyjon a'
 Rosz vér, habár ön testünkből foly is.

L O R É D Á N.

Milly fertelem, hogy Solamír, a' mór
 Hadak' vezére még Sicilia'
 Keblében annyi párthivet talál!
 'S hogy e' keresztyén, és harczkedvelő
 Szigetben, és mi több, magunk között,
 Némellyeket jótéteményivel
 Részére vonni képes! — A' ravasz!
 Miként törekszik majd a' Caesaroknál

Vesztünkre járni, majd, álszín alatt
 Közünkbe csuszván, összebojtani
 Bennünk'! Az álnok, akkor is hadat
 Forral reánk, midőn békét ajánl. —
 Hányat vakítnak már polgárainkból
 Az Árab által béhozott, 's nemes
 Ősinktől olly nemesleg nem tudott
 Isméretek! ⁽⁵⁾ Nekem nem kellenek
 Ezek. Tanuljunk győzni, és legott
 Bölcsék leszünk. En bajnokságomat
 Jól érzem én; hát még ti töletek
 Mit nem reménylek! Mindenek fölött
 Magasztalom törvényeink, 's szabad
 Sorsunk iránti buzgóságtokat. —
 Hogy a' Spanyol megdöntetett, csupán
 Egy áruló tevé. ⁽⁶⁾ Nálunk is így volt;
 Sőt még jelenleg is táplál hazánk
 Efféle gazt. Szabjunk nagy büntetést
 A' hitszegésnek. A' közügy előtt
 Hátrálni kell a' gyáva irgalomnak.
 Víjjunk - meg a' Mórral; tiltsuk - ki a'
 Szivünk - utálta francz vérből eredt
 Tancredet. Ez szabadságunkra nézve
 Vészesb amannál is. Bölcs, és igaz
 Végzéstek a' minap hős Orbassán'
 Kezére adta birtokát; hogy így
 A' véle titkon czimborás csoport

Megszégyenüljön. Orbassán igaz
Jussal nyéré azt. Légyen az neki
Jegymarha, 's méltó érdemdíj gyanánt.

C A T Á N.

Úgy van; mi együttül egyig ezt ohajtjuk.
Tancred, ha kedve van, Byzánczba' légyen
Hatalmas; ott becsülje érdemét
A' büszke kényúr: nálunk semmihez
Jusát ne tartsa. Áltadván magát
Önkényü urnak, syracúsai
Polgári rangját önként elfecsérlte,
'S magát örökre számüzé. Hogy' is
Birhatna, mint Caesar' szolgálja, illy
Köztársaságban telket? Orbassán
Törvényeink' legbuzgóbb gyámola;
'S a' hon kevesbet értte nem tehet.
Ez véleményem.

A R G Í R.

Orbassán vejem,
'S leányomat halálba kedvelem:
De még is értök meg nem fosztanék
Egy elhagyott árvát; 's csak kénytelen
Fogadtam - el végzésteket.

L O R É D Á N.

Talán

Gáncslod tanácsunkat?

A R G Í R.

Nem azt, csak az
Engeszteletlenséget. A' közügy
Bálványa volt, 's lesz holtomig szivemnek;
'S törvényeinkért élek, és halok.

O R B A S S Á N.

A' hon' sajátja illy birtok; csak az
Foglalja - el hát. Nem sovárgok én
Illy kedvezésre.

A R G Í R.

Hagyjuk ezt. Siessünk

Oltár elejbe végre hajtani
A' két jegyes' frigyét. Adná az ég,
Hogy ez napot kövesse a' dicső
Fölvirradás, melly dölös Solamírt,
A' romboló nép' hadfejét, futásra
Kénytesse. Másban is vágytársad ő.
Békére nyújtván karját, arra kért
Multkor, fogadjam vőmnek. (') A' kalóz
Azt vélte, tisztel engem illynemű
Kinálkozással. Menj, tudasd vele,
Hogy rajta itt is, ott is győzni tudsz. —
Talpon legyünk barátim! Engemet
Vezéri ranggal sikra szállani
Nem hágy korette gyenge alkatom.
E' tiszteletre vőmet Orbassánt

Méltatta választástok. Ősz fejem
Csak véletek mehetni is dicsőnek
Vélendi. Mindenütt közel leszek
Zászlóitokhoz. Éledezni fog
Szivem, ha majd hő bátorságtokat
Láthatja, 's még egyszer tanúja lesz
Győzelmeteknek vég óráim előtt.

L O R É D Á N.

Orbassánhoz.

Uram, te léssz vezérünk. E' szerint
Nem kétlem én, hogy ez nap, bármire
Váljék is el, dicső napunk leend:
Mert, vagy borostyánt fűz fejünkre, vagy
Szemeid előtt rőjjuk-le vég adónkat.

M Á S O D I K J E L E N É S.

A R G Í R. O R B A S S Á N.

A R G Í R.

Már hát atyádnak vélsz-e Orbassán?
Kihalt-e már szivedbűl ellenem
Táplált neheztelésed? várhat-e
Tőled fiúi érzeményt ipad?
Bizzék-e benned?

O R B A S S Á N.

Hányszor mondtam azt!

Argír! imádom én hazámat; ő volt
 Békéltetőnk. Hymen közelbre von
 Bennünket, és az ész egymásba forraszt:
 De e' kötés, melly egyesít, soha
 Nem létesülhete; ha, már örökre
 Elhamvadott viszállyaink között,
 Gyülölve is becsülni nem tudalak.
 Lehet, hogy Ámor is sürgette e'
 Szövetkezést: de illy nemes Hymen
 Nem olly botor tűznek szülöttje, mellyet
 Egy percz feléleszt, a' másik kiolt,
 'S mellyet hidegség, sőt gyakran csömörlet
 Késér. Ezen sziv, mellyet a' haza
 Véres csatákra hí, olly ingatag
 Gyönyört vadászva nyögdécselni nem
 Tanult. Csupán tetszésed' megnyerése
 Vezérle. — A' kettőnknek egyiránt
 Szükséges összebékülés; honunk'
 Védelme, és mindkettőnk' érdeke:
 Illy ingerek közt a' szerelmi vágy
 Eltikkad; és bár néha párosít is,
 A' fegyverek' dörgése közt szava
 Elfojtatik.

ARGÍR.

Dicsérem én vitézben
 A' férfi büszkeséget is; de csak

Nyiltsága, nem szerelmetlen fanyar
 Vadsága bájol. Majd talán leányom
 Szived' szelídebb érzelmekre birja.
 Bajt víni tudni, csak fél disz; becsesb'
 A' hős erény, ha kegygyel párosult.
 Képzelheted, miként dőbbenne - meg
 Aménaid, kit anyja, míg magunk
 Ádáz csatákban éltünk, a' mivel
 Byzánczi nép között nevelt; ha őt
 Illy durva, 's csaknem pór dölyffel határos
 Hagon fogadnád. Türed - el, hogy veled
 Mint ősz após, illy őszintén beszélek.

O R B A S S Á N.

Türed - el te is komoly szeszélyemet. —
 Én, mint hazánknak parlagin nevelt
 Szabad fi, nem becsülhetem soha
 Nagyobbra a' hiú tisztelkedés'
 Ál-érdemít, 's az udvarok' hizelgő
 Bóklásit, a' reszublikák' himetlen
 Erkölcsinél. De hidd - el, hogy tudom
 Tisztelni a' véredből származott
 Szüz' érdemét, 's rangját. Gondoskodásim
 Által kívánok én szívébe hatni,
 'S ő benne téged, 's en magam' becsülni.

A R G Í R.

Im érkezik már, mint parancsolám.

HARMADIK JELENÉS.

ARGÍR. ORBASSÁN. AMÉNAID.

ARGÍR.

Az Isten, a' köz boldogság, atyád,
 És Syracuse' kívánsága néked
 Ím férjet adnak. Ennyi egyező
 Parancs között mentségnek nincs helye.
 Ezen jeles lovag, ki újlag
 Hozzám csatolta ez napon magát,
 Jegyeztetett - el általam veled.
 Jól ismered rangját, 's dicső hírét.
 Itthon hatalmas, harcz-sikon vezér.
 Tancred' vagyonja, melly most néki jut....

AMÉNAID.

Tancred' vagyonja?

ARGÍR.

Nem teendi főbb
 Diszét ezen frigynek.

ORBASSÁN.

Mellybül reám
 Nagy tisztelet háramlik. Ez teszi
 Azt is, hogy a' nyert birtok érdekelni
 Kezd. — Vajha mind-hármunk' reményeit
 Bétöltve, illy kegyes voltodra, és

Aménaid' szivére érdemes
Lehessek egykor.

AMÉN A I D.

Jó nemzõm! tudom,
Milly részvevõleg osztozol velem
Mind kellemes, mind sajnos érzetemben.
Mint mondod, egy hõsnek szántad kezem';
Hogy véget érvén bölcseségtek által,
Egymásra lázadt mord vitáitok,
A' köztetek szerzõdött egyezést
Én biztosítsam. Átallátom én,
Milly hasznos e' kötés: de Orbassán,
Engedd, hogy ekként meglepett szivem,
Melly zsenge éveimtõl kezdve folyvást
Az állhatatlan sors' játéka volt,
Jó atyja' keblén fontolhassa - meg
Ezen nyomos lépést.

ORBASSÁN.

Távol legyen

Tõlem, hogy ellenezzem e' nemes
Gondolkodást; sõt mélyen tisztelem
Bizalmadat. Jusommal visszaélnék,
Ha gátlanám méltó figyelmedet
Atyád iránt. — Ki kell tekintenem
Vitézeinkhez; rég' elhagytam õket.
Imilly jegyest csupán megnyerni nem

Elég : meg is kell azt érdemleni.
 A' győzelem legjobb szer erre : 's én
 Hitten hiszem , babér fog lengeni
 Hajfűrtimen menyekzőnk' ünnepén. *el.*

N E G Y E D I K J E L E N É S.

A R G Í R. A M É N A I D.

A R G Í R.

El van fogódva , mint látszik , szived.
 Könyekben ázott pillantásaid
 Kerülnek engem , és tördelt fohászid
 Mintegy szememre hányják tettemet.
 Nem lelsz ígéket , mert kebled zajong.

A M É N A I D.

Megvallom , én képzelni sem tudám ,
 Hogy ennyi baj , és villongás után
 Még Orbassánnal egyesülni tudj ;
 Hogy reszkető jobbom kötendje - meg
 Békéteket , 's leányod kénytelen
 Karolja egykor atyja' ellenét.
 Örökre fenn van elmémbe , hogy a'
 Polgári harczok tennen udvarodban
 Sem engedének nyughelyet fejednek ;
 Hogy jó anyám , kerülván a' veszélyt ,
 Külföldre futni kényszerítetett ,
 'S hogy véle együtt tőled elszakadva ,

Byzánczba', mint insége' sorsosa
 Annyit zokogtam kínos helyzetén.
 Dajkám' kezén rám fogta már nyilát
 A' sors, midőn tévelygő, 's elhagyott
 Anyám' ölében számüzést, daczos
 Fogadtatást, 's egy udvar', megvetésnél
 Lealjasítóbb, álkegyelmeit
 Kóstitatá velem. — Még e' pulya
 Helyzetben is fellengezőn nevelve,
 És nem sokára bús anyámtúl is
 Megfosztva, pusztán állék a' világban
 Borzalmaimmal küzdve, gyenge nádként,
 Mellynek magán kül nincsen támasza. —
 Fordúl azonban sorsod. Syracuse
 Fölzendül újra, téged birtokodba,
 'S tisztedbe visszaiktat, fegyvere'
 Sorsát kezédbe adja, 's általad
 Rettenti-el győzelmes ellenit,
 A' vérrel ázott várfalaktul. Ekkor
 Tértem kebledbe ismét, 's oh, talán
 Újabb kinokra. — Egy remény' fejében
 Myrtust akarsz fejemre tűzni, és
 Nem félsz, hogy ellenidnek áldozatja
 Leendek ezzel. Ám te lássd; atyám
 Vagy, és uram; de ah! előre érzem,
 E' nap lesz éltém' legsiralmasabb
 Órájának forrása.

A R G Í R.

Ah! ne hidd ;

Ez nyitja boldogságod' kutfejét. —
 Szeretlek én, lányom, de szívemen
 Fekszik becsületed. Boszút kíván
 A' Solamirtúl rajta tett mocsok.
 Ó béke - díjúl jobbodat meré
 Kivánni: innét ellenére is
 Az lesz vejem, ki véle szembe szállni
 Bátor, ki a' védünkre esküdött
 Sereg' vezére; és ki, mint előbb
 Pártellenem volt; úgy most gyámolunk.

A M É N A I D.

Miféle gyámolunk? tán kincseit
 Rebesgeted? Mérséklett vágyaim
 Kevésbbel is beérik. Mennyivel
 Nagyobbra vélném őt, ha olly hatalmas
 Létére a' méltatlan üldözöttnek
 Igaz sajátit nem bitorlaná!

A R G Í R.

Való, hogy a' tanács' ítélete
 Tancredben egy külföldi fajzatot
 Akar lesujtni, melly hatáskörét
 Illő határin túl vivé.

A M É N A I D.

Atyám,

Vagy én hibázok, vagy Tancrednek itt
Maiglan is sok kedvelője van,

ARGÍR.

Mindannyian becsüljük benne a'
Rettegni nem tudást. Illyriát
A' Caesaroknak ő hódoltatá meg.
De mennyivel többet vitézkedett
Byzáncz' javára, annyival kevésbbé
Reménylhet engedelmet Syracusát
Lakhatni többé. A' birák' szava
Örökre tiltja néki azt.

AMÉNAID.

Örökre?

Tancrednek?

ARGÍR.

Úgy van; tartanak, nehogy
Itt léte bajt szüljön, Ha láttad őt
Byzánczba', kelle látnod, hogy gyülöl
Bennünket

AMÉNAID.

Azt tagadnom kell. Anyám
Százszorta monda, hogy Tancred leend
Még Syracusa' gyámja; általa
Fog tönkre dűlni a' Mór. Hát midőn
Az Orbassánnal ellened dühült

Hálatlanok' csoportja üldöze,
 'S értékedet dulá! ezer halált
 Ölelni kész lett volna értted. — Ennyit
 Tudok felőle.

A R G Í R.

Hagyjuk ezt leányom.
 Hallgasd atyád' tanácsát, szabad magad'
 A' helyhez, és időhez. Solamír,
 Tancred, Byzáncz, — mind borzasztó nevek
 Ezen falak közt. Tégedet csupán
 Az engedély fog boldogítani.
 Én hatvan évig víttam bajt hazámért;
 Szolgáltam őt mint hálatlant, szerettem
 Mint ellenem törőt. Meg kell ezen
 Szent érzeményt a' sírig őrzenem.
 Oltsd - bé szivedbe azt te is. Csak úgy
 Vigasztalod - meg éltem' alkonyát,
 Mellynek reménye voltál. Már nekem
 Ezer habokkal küzdött életem
 Fogytára lejt: ellenben a' tiéd
 Most kezdi még a' tartozás' súlyos
 Ösvényin utját. Csendesebb leend
 Sirom, ha boldog léted' érzetével
 Szállok keblébe.

A M É N A I D.

Boldogság felül

Ne álmadozz. A' császár' udvarát
 Önként hagyám - el , 's néked szentelém
 Mind éltemet , mind érzeményimet :
 De várakozz' egykét nap. Orbassán
 Tekintetéhez tégedet nagy érdek
 Csatol : de e' tekintet végtelen
 Tartand-e ? ő megdülhet , és legott
 Más képet ölt minden. Tán ő korán is
 Vallá magát még vődnek , és uramnak.

ARGÍR.

Mit mondasz ?

AMÉN A I D.

Engedelmet jó atyám ,
 Ha vakmerőnek látszom. Jól tudom ,
 Az udvaroknál , hol tömjénezik
 A' nőnemet , szabadságunk nagyobb.
 Ott néki minden bókol ; itt pedig
 Vak engedély' korláti közt szorong.
 A' vad Musulmán' durva társasága
 Erkölcsitekre vas-kérget vona ,
 'S honunkat áltvarázslá : de szülői
 Kegyedbe' ki tehetne változást ?

ARGÍR.

Ki ? ten magad , ha véle vissza élsz.
 Beszédeid már is boszontanak.

Tudd - meg, halasztást eltűrök, de nem
 Ellenkezést. A' koczka el' vagyon
 Pördítve. Bár mit ád a' sors', szavam'
 Megmásolását bűnnek tartanám.
 Jól mondtad, átok fekszik rajtam; egy
 Tökéletem sem láthat jó sikert;
 'S éltem merő borzasztó fergeteg.
 Hatalmas Isten! vedd - le ostorod'
 Fejemről! add, hogy magzatom magát
 E' szent kötésre adván, kedvezőbb
 Órákat érjen, mint nekem jutának.

Ö T Ö D I K J E L E N É S.

A M É N A I D. Egyedül.

Szivem' barátja, Tancred! hát neked
 Szegjek hitet? hát üldözöd' ölében
 Segítsem elrabolt sajátidat
 Fecsérlni? én hóhéridnál pulyább,
 'S kegyetlenebb!....

H A T O D I K J E L E N É S.

A M É N A I D. FANNI.

A M É N A I D.

Jer Fanni, jer; csudáld
 Ama' hegyes tört, melly szivemre van

Emelve! Nemzõm Orbassánt nevezte
Férjemnek!

FANNI.

Ó egek! miként fogod
E' gyász - parancsot teljesíteni!
Jól ismerem szived', tapasztalám
Rendülhetetlen elszántságodat.
Sem a' szerencse' fondorlási, sem
Az udvar' andalító ingeri
Nem tudtak önként választott utadban
Gátolni, vagy kitántorítani.
Sirod' bezártáig le van szived
Köttetve. Hajdan Tancred, 's Solamir
Versenyt lobogtak értte, még Byzáncz'
Falai között. Amaz, kit akkor is
Inkább becsültél, érdemesb vala
Öt birni, és nem kétlem, az marad
Ezentul is; 's ha ottan Solamir
Hátrált előtte, itt sem Orbassán
Fog győzni — Minden szél után nem indulsz.

AMÉN A I D.

Távol legyen. Tancred kitiltatott,
Megfosztatott, undorra tétetett.
Üldöztetés a' hősnek végzete:
Enyém pedig, mint érzem, annyival
Inkább hajolni hozzá. Tudd - meg, e'

Falak között, nem egy fohászkodik
Tancred után még. A' nép kedveli.

FANNI.

Tudom. Szegény, még zsenge éviben
Száműzve, 's atyja' álbarátitúl
Elhagyva, ön sorsára bízatek. —
A' távollét' feledtető szeszét
Úgy, mint magad, nem sok szív állja - ki.
Ön érdekének hódol a' nagy úr;
A' nép' szívében több részvét lakik.

AMÉNAID.

És több igazság.

FANNI.

Úgy, de fájdalom!
Az vas bilincsen tartatik; 's ha szít is
Ügyünkhez, azt csak rejtekben teszi.
Egy sincs, ki szólni merne száműzött
Kedvencze mellett. A' kényen duló
Tanács' hatalma itt mindenható.

AMÉNAID.

Igen, míg Tancred nincs jelen.

FANNI.

Csak az
Jöhetne hozzánk, még reményleni
Mernék: de ő rettentő messze van.

A M É N A I D félre.

Egek, segéljete!

Fannihoz.

Halld Fanni, néked
 Megvallhatom: Tancred nem messze van
 Tőlünk; 's ha már őt távolítani
 Olly méltatlan törekszenek; ha már
 Végpontig ért a' kényuralkodók'
 Garázdasága: lépjen ő elő,
 'S remegjenek láttára gyilkosi. —
 Messína rejti őt. —

FANNI.

Hatalmas ég!
 Ő illy közel, 's Hymen' szövétneke
 Számodra épen most lobog!

A M É N A I D.

Ne félj,
 Nem fog lobogni; 's tán hodára kelve
 Nekem, 's poroszlóimnak, egy urunk
 Leend. Jer, értesítlek többre is:
 De készen állj mindenre. Illy iga
 Szégyen nemünknek. Általam fog az
 Porrá zuzatni. Tancredem' neve
 Lesz lelkesítőm. Bűnnek tartanám
 Elárulását, 's gyávaságnak a'

*

Vak engedelmességet. — Kedvemért
 Jön ő, 's reménylem nem méltatlanért:
 'S én ellenének szánt rab-áldozat
 A' hitszegést tisztetnek véljem - e?
 Nem; — óh, belénk is önt olykor szerelmünk
 Hős szellemet. — Magam siettetem
 E' visszatérést; és ha ez veszélyt szűl
 Fejemre: még az is kedves leend,
 Mint hő szerelmem' első gyermeke.

MÁSODIK FELVONÁS.

EL S Ő J E L E N É S.

AMÉNAID. utóbb FANNI.

Jaj merre menjek! valljon mért remeg
 Minden tagom? talán a' lelki vád
 Furdalja keblem! Ah nem; ez csak a'
 Bünt ostorozza; én törvényes ügy
 Mellett vivok. — Nagy isten! adj sikert
 Szándékaimnak. — — Csendesülj szivem!

A' belépő Fannihoz.

Bételjesítéd rendelésimet?

FANNI.

Szolgád elindult, 's véle a' levél.

AMÉNAID.

Igy hát kezében van most életem.
 Csak hála, hogy buzgalmát ismerem;
 Folyvást hivem volt. Gyakran mindenünket
 A' legsilányabb szolgának köszönjük.
 Ez mór ugyan, de itt neveltetett,
 'S így mind a' két nemzet' szokásait,
 'S nyelvét tanulta. Szintolly jártas ő
 Az Árabok' földén, mint Aetna' rejtek
 Ösvényin. Ezt mellém a' gondos ég
 Rendelte mint sorsom' védeszközét.
 Hogy visszajött Tancred, ő tudta-ki
 Először, ő hozá hirül; noha
 A' rejtezettét felkeresni nem
 Meré, nehogy veszélybe döntené.
 Az általad reá bizott levél,
 Más mór' kezére adva, legfőlebb
 Hajnalra, Messinába érkezend.
 Az arab és görög tábor között
 Több kölcsönös szükségeik szabad
 Levelezést hoztak divatba, melly
 A' harcz-morajban sem szünt-meg.

FANNI.

Sikos

Pályára léptél. Még szerencse, hogy
 Tancred' nevét, melly mint neked becses,
 Úgy zsarnokinknak rémletes, ki nem

Tevék az ötet meghívó sorok:
 'S ámbár szünetlen elmédben forog,
 Írás között tolladra nem jöve.
 Így e' levélbül semmi baj sem árad
 Reád, habár a' Mórok' tábora
 Elfogja is. Tagadnom nem lehet,
 Ennél vigyázóbb, és rejtélyesebb
 Szerelmet, ennél mérészbet, de még sem
 Szeleskedőt, nem láttam még soha:
 'S még is miattad egyre rettegek.

A M É N A I D.

Úgy tetszik, eddig pártfogolt az ég;
 Tancredet is kegyelme hitta - vissza:
 'S te félni késztesz?

F A N N I.

Oh, bár más helyen
 Vezetne - össze bennetek' kegyelme!
 Itt a' gyűlölség, 's érdek egyiránt
 Fegyverkezik szeretted ellen, és
 Ön pártja hallgat. Ki lesz gyámola?

A M É N A I D.

Nem kell egyéb gyámol, mint ön neve.
 Lépjen közünkbe, 's tüstént úr leend.
 Az elnyomott hős minden jobb kebelt
 Érzékenyít, és lelkesít, mihelyt
 Mutatkozik.

FANNI.

Vágytársa nem csekély.

AMÉNAID.

Ne csüggedezz, 's ne olts szívembe is
 Több aggodalmat. — Emlékezhetsz,
 Anyám halálos ágyán jegyzett - el vele.
 Enyém tehát ő, 's nincs olly képtelen
 Törvényszabás, melly érzeményeinket
 Szétdulja. — A' dicsőség' karjain,
 Az udvar' édenében, mennyiszer
 Sinlénk eme' veszélyes partokat!
 Hányszor lebegtek bús tekintetink
 E' hajdan olly kedvelt, most olly gyűlölt
 Sziget felé. Egek! sejtettem - e
 Akkor, hogy épen Tancred' gyilkosát
 Rendelte a' sors hitvesül nekem,
 'S szerettem' elharácsolt birtoka
 Leend idővel jegypénzem! — De majd
 Megérti ő a' tőlem irt sorokból
 Mind veszteségét, mind gyötrelmimet.
 Kérem azokban, jőjön, 's mentse - meg
 Sajátit. Ezzel tartozám neki
 Mint hősnek. Ah, bár többet is tehetnék
 Érette! Bármilly kedves ősz atyám,
 Bár rettegek kegyét elveszteni:
 Még is, ha rajtam állna, Syracuse'

Polgárit Orbassánra gyűjtanám.
 Erkölcsi pórhoz, nem lovaghoz illők ;
 Mert ő fukar, kegyetlen, megbizott :
 Azt véli ; nála nélkül nemzetünk
 Gyámoltalan csoport. — Háh ! milly csufos
 Békót szoríttat lábaimra is
 Atyám' kezével ! 'S én türném el azt ?
 Én tartanám dicsemnek rabnyügét ?
 Azt kürtölik, hogy Syracuse nem
 Tür kényurat : tehát miért türi
 A' kényurak' legzordonabbikát ,
 Ki még szívünk' szent érzeményit is
 Fékére készti, 's a' gyűlölt iránt
 Szerelmet, a' kedvelt iránt utálást
 Parancsol ? Ámde csak várj egy napig :
 Meglát'd minő zavar lesz. Megtevénk
 Az elhatározó lépést.

F A N N I.

Mint buzogsz !
 Holott imént, úgy látszék, rettegel.

A M É N A I D.

Nem rettegek már.

F A N N I.

Úgy mondják, ma szörnyű
 Végzést hozának Tancred ellen : éltét
 Veszéjti az, ki véle egyetért.

A M É N A I D.

Hallottam, és borzadtam; ámde a'
Félénk' szerelme gyáva. Én erős,
Rendülhetetlen hőst imádok; őt
Illik követnem bátorságban is.

F A N N I.

Való; egyébként is rád semmikép
Nem terjed e' borzasztó rendszabás.
Csupán az alnép' rettentése végett
Alkotta azt tanácsunk.

A M É N A I D.

Ah! elég,

Hogy kedvesem' tárgyazza. — Milly rutúl
Bélyegzi főrendünket e' kaján
Törvény! Nem így jutának az olasz
Földekhez, és szivekhez őseik,
A' régi Franczok: kik bár fegyverők
Irtózatot szórt is, nyiltságokért
Köz - tiszteletben voltak. Ők gyanút
Nem forralának; nem haszon, hanem
Becsület egyesíté őket, és
Az ellenen küll mást zaklatni nem
Tarták dicsőnek. Innét jött, hogy a' nép
Megkedvelé szerény batalmokat;
Azok' dicsőségéért szinte, mint
Saját szabadságáért lelkesen

Harczolja győze, 's megfutamtatá
 Rablójit, a' mór és görög hadat.
 Most fájdalom! csak egy árnyék-tanács
 Egy minden álgyanúkon kapkodó,
 Egy szüntelen háborgó törpe test
 Kormányoz itt, melly ön magátul is
 Retteg, 's a' tőle rémült nép előtt váz.
 Ah! — Nem tudom, szerelmem' láng-hevének,
 Vagy fölriasztott szívem' ingerének
 Tulajdonítsam - e: de senki mást
 Tancredemen kívül nem tűrhetek.
 Egész világom nekem ő maga;
 Föl sem veszem rút fondorlójinak
 Agyarkodásit: bátorságot önt
 Keblembé csak nevének hangja is.

M Á S O D I K J E L E N É S.

ARGÍR, 'S TÖBB LOVAGOK a' szín' hátulán.

AMÉNAID, FANNI a' szín' elején.

ARGÍR Aménaidhoz.

El innen, menj tova!....

AMÉNAID.

Atyám! — te így?

ARGÍR.

Atyád-e? nem rettegsz e' szent nevet

Említeni, te, ki véred' és hazád'
Árlója vagy?

AMÉN A I D.

Hatalmas ég! oda

Vagyok. Kiindúl.

ARGÍR.

Megállj, oh, kedvelt áldozat!
Szólj, mit csináltál?

AMÉN A I D.

Bajt magamnak, és

Neked. Sír.

ARGÍR.

Bünöd fölött sírsz?

AMÉN A I D.

Semmi bűnben

Nem érzem én magam'.

ARGÍR.

Hazudtolod

Saját írásodat?

AMÉN A I D.

Nem.

A R G Í R.

Rendeid

Fejedre vallnak. — Szólj, mi mentheti
 Botlásodat? — Te hallgatsz? ah, igaz
 Tehát! — Akármi kétes vallomás
 Ír lesz sebemre, csak szólj: mit tevé?

A M É N A I D.

Én? tisztemet. — Hát a' tiéd, atyám,
 Van teljesítve?

A R G Í R.

Szörnyeteg! te még
 Dicsekszel is vétkeiddel? kegytelen! —
 Távozz' szemeim elől; ártatlanabb
 Kéz fogja-bé őket, ha bánatom'
 Vadsága sirba dönt.

A M É N A I D, távoztában.

Ah! elhalok. el.

H A R M A D I K J E L E N É S.

A R G Í R, É S L O V A G O K.

A R G Í R.

Barátim, a' fájdalemak' tengerébe

Merült atyának megbocsássatok,
 Ha, illy kegyetlen vallomás után is,
 Könyekben ázik. Sokkal tartozom
 Hazámnak: ah! de a' természet is
 Just tart szívemhez. Ne kérjétek ázt,
 Hogy véletek szavazzon gyermeke'
 Vesztére a' földig levert atya.
 Hogy ő bűnös, kétségen túl vagyon:
 De hogy reá halált, 's magamra szégyent
 Kiáltsak, ezt kívánni képtelen;
 Ezt tiltja a' természet' szent szava.

L O R É D Á N.

Uram, keblünkben is fohászokat
 Fakaszt keserved; ránk is hat sebed'
 Fájdalma, 's azt nevelni rettegünk:
 De ten magad láttad, minő irást
 Vitt Solamírnak táborába lányod'
 Követje. A' mór tábor' szélein
 Fogták-el őreink, 's inkább halált
 Választa a' megrögzött áruló,
 Hogy sem magát megadná. Hitszegő
 Szándéka ebből is kitünt. Kevésben
 Mult, hogy veszély nem érte a' hazát.
 Sem esküink, sem kényes helyzetünk
 Kéméletet nem türnek. A' hozott

Törvény szülői jajra nem tekint.
A' hon kiált, 's mi kell több?

ARGÍR.

Értelek ;

Tudom, mi várja a' boldogtalant :
De lányom ő, 's ím itt áll hitvese.
Én bűmra és hatalmatokra bízom
Sorsom' mivoltát, mellynek nincs egyéb
Reménye, mint en magzatom' kivesztét
Előzhető halálom. El.

NEG Y E D I K J E L E N É S.

LOVAGOK.

CATÁN.

Már ki van

A' rendelés bocsátva , hogy minél
Előbb be légyen fogva a' bűnös.
Megvallom , engem borzalom fog-el
Ha képzelem, hogy e' bájló kecsek ,
Ezen virító ifju lény , ezen
Tündér alak , 's két legtekineteseb
Háznak reménye , illy csufos halállal
Enyészik-el : de a' kéméletet
Nem ismerő törvény , az eltiport
Vallás , az édes hon' sérelme , mind

Vesztét kívánja. — A' hűségtelen!
 Külföldi rablót hí nyakunkra. — Nem;
 Hogy a' görög föld', és Sicilia'
 Polgári közt voltak, kik a' keresztény
 Nevet tapodva, 's ön becsek' feledve
 A' győztös, és harácsoló Szarraczen'
 Hitére tértek, az nem ritka: de,
 Hogy egy jeles lovag' magzatja, kit
 Ma méltatál jobboldra, illy pokol-
 Fajzotta czimborába lépjen, az
 Bocsáthatatlan. Syracúsa nem
 Fertőztetett még illy bűnnel, 's azért
 Példára, és örök példára vár.

L O R É D Á N.

Remegve bár, de én is azt kiáltom :
 Halálra méltó. Mert minél dicsőbb
 Vérsége, tette annál vétkeesebb.
 Ám Solamír' gőgös reményeit,
 Tökéletét, 's merészkedő szerelmét
 Jól tudjuk, és azt is: milly egyiránt
 Ügyes, szemet 's lelket vakítani,
 'S tetszést vadászva törbe ejteni.
 Ő néki szól az elfogott levél'
 Mondása: „Légy uralkodónk.“ — Csak e'
 Két szó is untig szembe tünteti
 A' czimborát. A' többit Orbassán'

Tekintetéért fedje hallgatás;
 Pirulni fognánk rajta. — Melly lovag
 Lehetne olly feledkezett, hogy illy
 Hölgyért, az ősz szokásként, bajvivó
 Láncsát ragadván, sikra szállana,
 'S koczkára tenné életét, 's hírét?

C A T Á N.

Hős Orbassán, mi vesztességedet
 Fájlalva nézzük. Fojtsd-el bánatod'
 A' harcz' dühében. Nem voltál te még
 A' hitszegőnek férje; büntetése
 Nem hat nevedre, 's még is megboszulja
 Sérelmedet.

O R B A S S Á N.

'S még sem tagadhatom
 Szivem' sebet. Ártatlan, vagy bűnös,
 Elég, hogy ő nekem hitves gyanánt
 Volt már ígérve. — Íme jönnek; őt
 Hozzák vitézeink e' kárhozat'
 Helyére. — Szégyen, és harag hevít
 Láttára. — Majd magán szólok vele.

Ö T Ö D I K J E L E N É S.

E L Ö B B I E K, a' szín' elején.

A M É N A I D. Öröktől körülvéve, a' szín' hátulán.

A M É N A I D.

Irgalmas ég! ne hagyj-el e' kinos

Pillantatokban! Ah, te ismered
Kivánatim' tárgyát, te látsz szívem'
Mélyébe: hát olly vétkes volna az?

C A T Á N, Orbassánhoz.

És még te látni vágysz e' kárhozat'
Rabját?

O R B A S S Á N.

Igen.

C A T Á N, a' lovagokhoz.

Távozzunk.

Orbassánhoz.

Szólj vele:

De ne feledd-el, hogy becsületünk,
'S oltáraink megfertőztettenek;
És Syracuse, bár fájlalva is,
De áldozatra vár.

O R B A S S Á N.

Ne félj, tudom

Én azt magadként; lesz gondom reá.

Az őrákhöz.

Széledjetelek.

H A T O D I K J E L E N É S.

A M É N A I D. O R B A S S Á N.

A M É N A I D.

Minő merészkedés!
Tán életemnek végső perczeit
Jöttél gunyolni?

O R B A S S Á N.

Nincsen annyira
Lealjasodva még önérzetem. —
Személyedet választám életem'
Párjának, és, lehet, szerelmem is
Javallta e' lépést. Most hallja-e
Súgalmaid még szívem, vagy magára
Neheztel inkább, hogy bár eddig is
Hallgatta, nem tudom: de szégyenét
Eltűrni nem tanulta, azt tudom. —
Hogy Orbassán külföldi fajzatért,
Egy ellenünk esküdt pogány vezérért
Megvettegett, — ámbár ez éktelen
Vétség, — feledve leszen; béhunyon
Ez egyszer értted, a' honért, 's leginkább
Becsúletem' kedvéért, két szemem';
'S a' mit tevé, elhinni nem fogom.
Már Syracuse engem' úgy tekint,
Mint férjedet, 's ez hathatós ürügy.

Becsületem van sértve benned; azt
 Megvédni tisztemben áll. A' lovag-rend'
 Törvénye illy esetben bajvivást
 Parancsol. Ott az ég' ítéletét
 Karunkra bizzák; fegyver dönti-el
 Ügyünket. — Én éretted kész vagyok
 Bajt víni.

AMÉNAID.

Te?

ORBASSÁN.

Igen; 's reménylem e'
 Lépés után, mellyet becsületem'
 Tekintetéből is helyben hagyand
 A' hősi rend, másként is már nekem
 Lezálogolt szived, személyemet
 Megérdemelni nem mulasztja-el.
 Nem kérdem én, ha meglepett szived,
 Irígyeim, vagy csábítóid által
 Eltántorítva, egy pillantatig
 Hibázhatott-e; — azt sem vizslatom,
 Rettegsz-e elfogadni jobbomat:
 A' jóra termett lelket egy jeles
 Jótétemény mindenre ráveszi,
 'S a' lelki vád gyakran még éltet ad
 A' haldoklott erénynek. Szóval, én
 Reménylem, így mindkettőnknek dicse

Fenntartatik, 's egyszersmind just nyerek
 Hóbb érzeményt várhatni tőled is;
 Mert azt, legyen bár pusztá büszkeség,
 Ohajtom. — A' törvények rendszerint
 Esküt kívánnak a' jegyestül: azt
 Kivánok én is tőled; ámde nem
 Ollyat, minőt a' félelem csikar-ki
 Gyengébb nemedtől, 's a' mindentudó'
 Oltárinál hazudtat véle. Én,
 Büszkén kinyilt valómmal, tettetést
 Nem türhetek. Szólj; tárva áll szivem,
 Fegyver kezemben; éretted halált
 Ölelni kész vagyok: de hogy szeress,
 Azt megkívánom.

A M É N A I D.

Ah! gyötrelmeim
 Lelket sem engedtek még vennem, és
 E' nem reménylt nagylelkűség megint
 Újabb habokba lök, 's fenéktelen
 Örvénybe süllyeszt. Hála-érzetet
 Ihlesz keblembé, 's úgy szólván sirom'
 Partján vivod-ki tisztelésemet.
 Tudd hát: szivem megbánta tégedet;
 De sem hazáját, sem becsületét,
 Sem téged' el nem árult, mint kinek
 Szavát sem adta. Hálátlan leve

Hozzád, de nem hitetlen. Nem tud ő
 Téged szeretni, 's illy nagy áldozattal
 Érttem teendő bajvívásodat
 El nem fogadja. Jól ismérem én
 Törvényiteknek durva szellemét,
 Ismérem a' reám irányozó
 Halál' nyilát; 's nem is dicsekhetem
 Olly szertelen bátorsággal, hogy annak
 Elreppenését rendületlenül
 Tudnám bevárni. Még az életet
 Megvetni nem tanultam; kedves az
 Nekem, habár csak jó atyám miatt is:
 De gyengeségem, vagy borzalmaim
 Nem birnak arra, hogy megcsaljalak. —
 Semmit se várj tőlem. — — Lehet, hogy e'
 Gyónás után vétkesnek látszatom
 Szemeid előtt: de hidd-el vétkeesebb
 Volnék, ha illy érdekből kedvedet
 Vadászni nem szégyenleném. Ne vedd
 Rosz néven e' nyers hangot: téged én
 Sem mint hűtöst, sem mint védhőst, soha
 El nem fogadlak. — Büntesd már, ha tetszik,
 Nyiltságomat; baszuld-meg sérvedet.

OR B A S S Á N.

Balúl ítélisz. Csupán hazánk' ügyét
 Boszulom én meg; e' dölfösködést,

E' jég-hidegséget csak megvetéssel
 'S örök feledkezéssel büntetem.
 Kész voltam érted vérig küzdeni :
 De már leróván mind becsületem'
 Mind te irántad tartozásomat,
 Én is birói tisztetemhez fogok ;
 'S elfojtva minden szenvedélyt, egészen
 A' szigorú törvényekhez szabom
 Lépésimet, 's érzéketlen leszek,
 Mint ők. El.

H E T E D I K J E L E N É S.

A M É N A I D, É S K A T O N Á K.

A' szin' hátulán.

A M É N A I D.

Tehát halál, szégyen-halál
 Készül fejemre ! Ó te, ki csupán
 Magad valál szivemre érdemes ;
 Kit én siralmim', ők pedig kaján
 Irigyletök' tárgyává tettek !
 Hát mint gonosztévő hal kedvesed ? —
 Igen, miattad lett azzá, 's örül
 Hogy így esett ; így kellett esnie. —
 De oh egek ! miként állom-ki e'
 Gyalázatot, miként a' rémletes
 Készületet, miként hóhérímat ? —
 Csufos halál ! nevedre eltűnik

Előbbi bátorságom! — Nem, nem; egy
 Tanered miatt kimúlni nem csufos,
 Nem bectelen. Vegyék-el éltemet,
 Nem büntetés az. — Oh de, hátha majd
 Nemzóm' 's hazám' árlójának kiált
 A' rossz világ! — Nem; én mindkettejök'
 Javára törtem, 's íme, ők reám
 Mocskot tetéznek. — Senki sem leendő
 Tanúja czélzatimnak e' kinos
 Pillantatokban más, mint en szivem!
 Egek! mit érzend Tancreдем! —

A' belépő Fannihoz.

Mi ez?...

Jó Fanni! hát még egyszer meg vagyon
 Engedve, hogy láthassanak szemeim?

FANNI, kezét csókolva.

Ó vajha elhunyt árnyad engemet
 Sirban találna!

A M É N A I D.

Jönnek; óh vigyázz:
 Vidd néki meg, — tudod, kiért halok; —
 Bucsúmat, és vég érzeményemet.
 Talán utóbb meg fogja torlani
 Szerette' vesztét; és habár nem is:
 Érette vérzem, nem fáj a' halál.

HARMADIK FELVONÁS.

ELSŐ JELENÉS.

TANCRED.

Láncsáját, paizsát, 's t. effélet vivő apródoktól kísértetve.

ALDAMÓN. Katona.

TANCRED.

Milly édes a' hon minden jóra termett,
Léleknek! oh, milly kéljözön borít
Láttára! — Bajnok Aldamón, atyám'
Méltó barátja! hűséged tevé,
Hogy abba ismét visszatérheték.
Milly boldog érzés! milly bájos nap ez!
Milly változás epesztő sorsomon!
Neked barátom többel tartozom,
Mint képezed, vagy én kimondhatom.

ALDAMÓN.

Fölötte nagyra véled e' csekély
Jótéteményt, 's rangom fölé emelsz.
Tudod, hogy én csak egyszerű vitéz,
'S polgár vagyok.

TANCRED.

Polgár én is vagyok;
'S testvérek a' polgárok.

A L D A M Ó N.

Hogy kelet'

Vidékein két évig harczolék
 Zászlód alatt, 's láthattam, mint mulád-föl
 Eldődeid' hírét, 's lánglelkedet
 Bámulhatám, ez minden érdmem.
 Léteit atyád' házában nyertem; ő
 Nevelt-föl; 's így örök szolgád levék,
 'S tisztetem kívánja....

T A N C R E D.

Az nem mást kíván,
 Csak, hogy barátom légy. — Ezek tehát
 A' nekem olly kedvelt sánczok, 's falak,
 Mellyek között születtem, mellyeket
 Mint számüzött is vágytam védeni! —
 De merre fekszik itt Aménaid'
 Lakása?

A L D A M Ó N.

Atyja' régi alkatú
 Házában; épen e' piacra dűl.
 Mellette a' törvényház ütközik
 Szemedbe, mellybűl a' leventá-rend,
 Mint fő tanácsunk, törvényt oszt; 's ha rá kel,
 Csatákra száll érettünk. Tönkre is
 Tenné, tudom, musulmán ellenünket,

Ha benned önként el nem üzte volna
Védangyalát. — Nézd, ott fenn lógganak
Kézmásaikkal, 's jelszavaikkal ékes
Paízsaik, mellyeknek bajnoki
Pompája hős merészleteik' hírét
Harsogja. Kár, hogy érdemes neved
Nem fénylik e' vitéz nevek között.

T A N C R E D.

Titkolni kell azt, mert üldöztetik;
Más helytt talán elég fénnel ragyog.

Apródjaihoz.

Itt függjenek pompátlan fegyverim;
Fosztassanak-le rólok czímerim:
Igy lesznek ők sorsom' gyászképei,
'S a' pártűhöt sem fogják bojtani.
E' pusztá vért, ez' egyszínű sisak,
Mellyet csatákban szoktam hordani,
Tétessenek csak e' komor falakra.

*Apródjai fölraggatják fegyvereit, a' többi diadalmi jelek közt
üresen álló helyekre.*

„Szerelem, és becsület“ jelszavam;
Szent szó: titokban tartsa kebletek.
A' harcshikon gyakran csak ez tüzelt,
Ez volt reményem, ez szabott irányt
Lépéseimnek. — Tí, ha a' lovagság
Lejönne, mondjátok: hogy egy, nevét
Rejtő leventá jött falaik közé,

Ki vélők a' harcznak veszélyiben
Osztozni, 's nyomdokikba lépni vágy.

Aldamónhoz.

Ki most fejöek?

ALDAMÓN.

Hogy három évek óta

Aménaid' nemzője, a' kegyes
Argír parancsolt, azt hiszem, tudod.
Soká nyomá szegényt egy párt' haragja,
Mellynek hatalma minket is tünödtet.
Végtére még is visszanyerte mult
Tekintetét: most vére, rangja, és
Erénye becsben van; de agg kora
Igen legyötré. — Orbassán leend
Következője.

TANCRED.

Orbassán! az én

Fő üldözőm, 's halálos ellenem!....
Kérlek barátom, itt egy hír kereng.
Mond meg való-e, hogy részére birván
E' vakmerő a' meglepett atyát,
'S frigyét ajánlván néki, a' dicső
Aménaid' kezét bátorkodott
Meggérni?

ALDAMÓN.

Illy neszt hallék, az való,

*

És szinte tegnap. Más-külömben a'
Külvárba , hol tanyázok , és hová
Téged belopnom sorsom kedveze ,
Innét kevés hír jön ; 's ha bár jön is :
En , őrhelyemre aggván , nem sokat
Törődöm azzal. Egy szóval , nekem
Undor-hely az , melly néked üldöződ.

T A N C R E D.

Barátom , én szivem' legrejtekebb
Titkát bizom rád. — Menj Aménaidhoz ,
'S mond néki : egy isméretlen , ki őt ,
Dicső nevét , házát , 's becsületét
Régtől imádja , 's ki még serdülő
Korában anyja' pártfogottja volt ,
Kéret kegyétől egy pillantati
Külön-találkozást.

A L D A M Ó N.

Én ott , uram ,
Gyakran beszólok , 's bizton mondhatom :
Örvendve , és tisztelve látnak ők
Mindent , ki még hozzád ragaszkodik.

T A N C R E D.

Siess , szaladj. Itt várom-el , minő
Választ hozandasz.

Aldamón el.

M Á S O D I K J E L E N É S.

T A N C R E D.

Apródjai a' szín' hátulán.

Kedvező lesz az. —

Isten vezérel engem; ő vezet
 Aménaid' keblére. Ő soha
 Gyámoltalan nem hagyta a' valódi
 Beesületet, 's szerelmet. Szent keze
 Hozott keresztül a' mór táboron:
 Reménylem itt, méltatlan ellenim'
 Körében is gondot visel reám.
 Aménaid szeret, 's biztat szive,
 Hogy itt szívem nem vall gyalázatot.
 Illyriát érette hagytam-el,
 Érette a' császárnak táborát,
 'S hazámba jöttem, e' hálátalan
 Hazába; melly bár vérig üldöz is,
 Aménaid után első helyet
 Foglal szívemben. — Itt vagyok tehát,
 'S más nyerje őt nemzőjétől? vagy ő
 Feledte volna el hivét? — Ki ez
 Az Orbassán? mi nagy merénnyel
 Dicsekhetik? mi felségest tevé?
 Mi bátorítja olyan díj után
 Kapkodni, melly csak hős-erényre néz,
 Melly bármilyen nagy bajnoknak is dicső bér,

'S melly már szerelmi jussal engem illet?
 Vérembe fürdjék inkább, hogy sem őt
 Rabolja-el. Tudom hivem, tudom;
 Te Orbassán' kedvéért hitszegő
 Akkor se' lesz, ha testem' hant fedendi.
 Szivedbe láttam, hű az mint enyém;
 Nem tettető, nem fél, nem tétováz.

HARMADIK JELENÉS.

TANCRED. ALDAMÓN.

TANCRED.

Boldog, te tőle jósz! te láttad őt!
 Nézd elragadtatásom'; jer, vezess.

ALDAMÓN.

Uram, kerüld e' fertelem' helyét.

TANCRED.

Mit mondasz? ah! mint látom köny fedí
 Orzáidat!

ALDAMÓN.

Fuss e' veszély-teli
 Partokrul! Én silány polgár vagyok:
 De, a' ma itt történt istentelen
 Vétség után, itt nem maradhatok.

TANCRED.

Mit?

ALDAMÓN.

Másfelé ragyogtasd bajnoki
Fényed'. Byzánczban pálma-ág virít
Számodra; itt nem az: hah! itt merő
Bűn, és gyalázat vár reád. Siess,
Szaladj.

TANCRED.

Mi ez? mi szertelen csapást
Hoztál szívemnek? Mit mond, mit mivel
Aménaid?

ALDAMÓN.

Feledd-el őt uram
Örökre.

TANCRED.

Szent Isten! hát Orbassán
Lett győztös! Oh, a' hivatlen teremtmény!
Atyjának, és Tancrednek ostorát!....

ALDAMÓN.

Ma reggel, atyja már megegyezett
Frigyökben, és menyekzős ünnepét
Elrendelé,....

TANCRED.

Övé tehát!....

ALDAMÓN.

Uram,

Még ez nem a' legmérgeesebb csapás,
 Mellyet fejedre mért az ég' tüzes
 Haragja.

TANCRED.

Mond-ki kegytelen! szakaszd-ki
 Egyszerre szívem' szólj ah!

ALDAMÓN.

Már kevés

Volt híja, hogy karolja üldöződ;
 Már gyújtva volt Hymen' szövétneke:
 'S akkor tűnék-ki újabb hitszegése. —
 Vétsége nem csak az, hogy változott,
 Hogy megcsufolta tiszta lángodat: —
 Megcsalt az álnok mindkettőtöket.

TANCRED.

'S kiért?

ALDAMÓN.

Vidéki férfiért, hazánk'
 Legrombolóbb, leggőgös ellenéért,
 Vad Solamírért.

TANCRED.

Solamír! pokol-

Nemzette név! Epedt ő már Byzánczban
 Aménaid' szivéért: ámde ez
 Kegyére sem méltatta; én levék
 Nyertes. Nem, ó most sem feledheté
 Sem szívemet, sem önnön esküjit
 A' hív. Hogy' is fogamnék angyali
 Lelkében illy bűn?

A L D A M Ó N.

Megbocsáss uram;
 Fájlalva szóltam én, de e' gonosz
 Titok kiáradt már mindenfelé.

T A N C R E D.

Jó Aldamón, ismérjük a' világ'
 Irigy szeszét, ismérjük cseljeit.
 Mondj egy erényes szívet, melly ezektől
 Nem vérzik? Én bölcsőmben számüzött,
 Nyomorral edzett, szüntelen viharban
 Élő teremtmény, en mivem valék;
 Egy néptől a' másikhöz hurczolám
 Hős lángomat: de szélt hosszat kaján
 Kigyók sziszegtek oldalim körül.
 Mióta élek, azt tapasztalám:
 Respublicában is, király alatt is
 Bántatlanul ádáz a' rágalom.
 Argírt is e' szörny üldözé. Sokat türt
 Ő is magamként. Hidd-e! Aldamón,

Ezen falak közt is nagy műköre
 Van e' mirigynek. Mérges maszlagán
 A' párt' hevétül ingerelt szivek
 Kapnak leginkább. Ismerem dühét
 Illy pártosoknak. Rád is, ó kegyes
 Aménaid, csak e' rút szörnyeteg
 Lövelte mérgét! — Menjünk-bé; nekem
 Őt látnom, értesítnem, 's en szívem'
 Hullámait kell csillapítanom. *indúl.*

ALDAMÓN.

Megállj uram; ki kell már mondanom
 Egészen. — Épen most szakasztatott-el
 Atyjátul, és bilincsre tétetett

TANCRED.

Mit hallok!

ALDAMÓN.

Épen e' piacz leend
 Irtózatossá válnak vértelűk.

TANCRED, *jajongva.*

Aménaid !

ALDAMÓN.

Ha ez törvénytelenység,
 Gyűlöletesbet nem láttam soha.

Sir , és morog mind ifjú , mind öreg ;
De csak sir , és morog.

T A N C R E D .

Aménaid !

Elszántan

Nem , ó nem ; e' hallatlan áldozat
Nem létesül.

A L D A M Ó N .

A' nép lihegve fut
Kárhoztatását látni , hallani ;
'S még árulót sikoltva is jajong ,
'S könyez megestén , 's hírkíváncsilag
Esengve a' gyász-látomány után ,
Zsibongva futkos a' tömlöcz körül.
Fonák esengés , egy boldogtalant
Láthatni ! — Épen e' sopánkodással
Hozzák közelb a' vér-pillantatot. —
Menjünk uram. Kevés idő alatt
E' csarnokok , 's még most üres helyek ,
Töméntelen népséggel telnek-el

T A N C R E D .

Miféle tisztos ősz vánczorg ama'
Templombul erre ? Ó miként remeg
Lépése ! mint könyez ! — Késérete ,
Úgy látszik , osztozik keserviben.

ALDAMÓN.

Argír az, a' roncsolt szívű atya.

TANCRED.

Menj félre, 's el ne árulj. Aldamón el.

Milly igen

Sajnálom őt.

NEG Y E D I K J E L E N É S.

ARGÍR. TANCRED.

ARGÍR.

Egek! hozzátok-el

Vég perczemet! Vess véget ó halál
Gyötrelmeimnek! mást nem kérek én.

TANCRED.

Bocsánatot jó Argír egy lovagnak,
Ki bár csekély, azon sereg közül jön,
Melly szent hitünk' ügyében fáradoz,
'S az Idvezítő-lakta földeken
Arat borostyánt....Megbocsáss, ha illy
Bús helyzetekben háborítani mer,
'S fájdalomaidban részesülni vágy.

ARGÍR.

Oh, csak te vagy, ki még vigasztaló
Szavakra méltatsz! más vagy elkerül,

Vagy gúnnyal illet. Engedj-meg te is ,
Hogy illy zavartan lelsz. — Mond-el , ki vagy?

TANCRE D.

Külföldi vér , de régi tisztelőd ,
'S így véled együtt földig sujtatott.
Közös velem sebed , 's még sem merem
Szerénytelen kérdéssel szívedet
Bolygatni. Oh de még is kérlek , egy
Kérdést ne végy rossz néven — Lányod az ,
kit....

Való-e , hogy ?....

ARGÍR.

Jaj! — átkozott való.

TANCRE D.

'S ő vétkes?

ARGÍR.

Az,.... nevem' szégyenköve.

TANCRE D.

Aménaid!.... Én túl a' tengeren
Jártomban is hallám dicső hírét ;
'S esküdni mertem volna , hogy maga
A' szent erény , ha földre szállana ,
Szívét avatná kedves templomául :
'S ő vétkes! Ó gyász-föld! ó kárhozat'
Hazája , ó átok-nemzette nap!

A R G Í R.

Vétkes; 's mi még nagyobb kétségbe döntve,
 Bús életem' végét sietteti;
 Mi még siron túl is gyötörni fog,
 Az: hogy bűnét örvendi, hogy keblét
 Nem bántja semmi vád. — Nincs is lovag,
 Ki értte láncsát fogna. Mindenik
 Ki mondta rá a' vér-ítéletet. —
 'A' hős világ-kedvelte agg szokás;
 Hogy sikra szállt vitéz kar víjja-ki
 Szégyen-bajából a' vádoltatott
 Hölgyek' nevét, itt is divatkozik:
 'S még is szemem' láttára omlik-el
 Volt magzatomnak vére. Nincs lovag,
 Ki értte láncsát fogna! Új seb ez
 Vérző szívemre, új mocsok nevemre!
 Mind borzadosz, mind hallgat, egy sem áll-ki.

T A N C R E D.

Bizzál uram, van egy, ki víni kész.

A R G Í R.

Hogy' hogy'? te még reményt öntesz belém?

T A N C R E D.

Kész víni mondom, nem leányodért,
 (Méltatlan ez, 's nem is kívánja azt;)

Hanem jeles véred-, magas neved-,
'S világ-becsülte jámborságodért.

ARGÍR.

Bajnok, te újra életet csepegtetsz
E' haldokló kebelbe. Ah de kérlek,
Ki küzdne érttünk? Minden hős szíven
Jéghártya támad megvetett nevünk'
Hangjára. Ah, ki nyújtaná kezét
Védünkre? — Semmit sem reménylek én —
Ki küzdne érttünk?

TANCRED.

Ím előtted áll;
Én küzdök; és ha várt sikert adand
Az ég merényemnek, csak az legyen
Jutalma: hogy megmentett magzatod'
Szinét se' látva távozhassam-el.

ARGÍR.

Derék leventa, téged' a' kegyes
Ég küldde hozzám. Elfásult szívem
Örömrre többé nem virrad, tudom;
De még is, érzem, sokkal türhetőbb
Lesz így halálom. Óh tudasd velem,
Kinek köszönjek illy nem várt kegyet?
Dicső nemet sejdít benned szemem;
Mond-el, ki vagy?

TANCRED.

Majd szólnak tetteim.

ÖTÖDIK JELENÉS.

ORBASSÁN. ARGÍR. TANCRED. TÖBB

LOVAG. késéret.

ORBASSÁN. Argírhoz.

Uram, veszély környékzi a' hazát,
 Ébren legyünk. Holnap szándékozánk
 Kitörni e' szoros falak közül:
 De meg vagyunk előzve. Árulóink
 Fedék-föl, úgy gyanítom, elleninknek
 Titkunkat. A' feszelgő Solamír
 Harczczal kínál; rohanjunk ellene.
 Ezzel te egy rémítő látományt
 Fogsz elkerülni, mellyet fölriadt
 Érzékeid bajjal türnének-el.

ARGÍR.

Elég; tudom már, nincs egyéb remény
 Számomra, mint harczok' veszélyi közt
 Keresni a' kínoszlato halált.
 Ezen leventa elkésér oda. —
 Ha itt alázza véretem hazám,
 Ott érte ontom azt.

ORBASSÁN.

Szép érzemény,
 Argírhoz illő. Menj minél előbb,
 Sujtsd elleninkre vég csapásodat.
 Már készül a' rémítő látomány;
 Fuss tőle, mert szörnyedni fog bele
 Atyai szived. — Jönnek.

ARGÍR.

Hatalmas ég!

ORBASSÁN.

Nemzőnek illy kinzó pillantatot
 Nem kell bevárni. Engemet fanyar
 Tisztem maraszt itt, szemmel tartani
 A' vakmerő köznép' mozdultait.
 Törvényeink kérlelhetetlenek;
 Szörnyedve is kell teljesítenem
 Parancsukat. De tégedet, kire
 Nincs bizva illy borzasztó végrehajtás,
 Mi tarthat itt? mi kénytet a' szilárd
 Törvények által ontott vér' folyását
 Szemlélni? Ím itt vannak már. Eredj.

TANCRED.

Ne, egy nyomot se menj atyám.

ORBASSÁN.

Ki vagy te?

6

TANCRE D.

Rád nézve ellen, Argírnak barátja,
 'S talán utóbb boszúló angyala;
 'S lehet, hogy a' közjónak is, veled
 Mérkezhető szükséges eszköze.

H A T O D I K J E L E N É S.

Megnyilván a' szin' hátula, Aménaid tűnik-elő, öröktől környéke-
 ve: a' piacztot lovagság, és népség lépí-el.

A R G Í R. Tancredhez.

Ah! gyámolíts nagy-lelkű férfiu;
 Fedd-el szemeimtől e' bús tárgyakat.
 Nézd, ott leányom....

TANCRE D.

Milly pillantat ez
 Hármunknak!

A M É N A I D.

Ó Isten! ki a' jelent,
 A' multat, és jövőndőt egyiránt
 Tudod! te látsz szivembe; csak te vagy
 Igaz bíró: a' gyarló ember-ész
 Vakon bírál, vakon szab büntetést.

Hős férfiak, 's polgárok, kik reám
 Mindegyezőleg mondatok halált!
 Előttetek nem mentem én magam!

Isten tegyen köztünk ítéletet.
 Vak eszközei az ellenem szabott
 Vérbüntetésnek! ti mindannyian
 Sértetve vagytok tőlem; megszegém
 Törvényteket; borzadtam tőle, mert
 Embertelen volt az. — Sértetve van
 Atyám, ki vágyaimra rabnyügöt
 Tett; — nem különben Orbassán, ama'
 Fanyar, 's negédes Orbassán, ki csak
 Hatalma' érzetéből tartja just
 Hozzám. Ha ennyi sérelem halált
 Érdemle, szálljon az reám: de kérlek,
 Törjétek-el végső szólásomat,
 'S értsétek abbúl inségem' sulyát. —
 Emberrel az nyiltan mer szólani,
 Ki egy örök felség' elejbe készül.

Megpillantván Argírt.

Atyám! te is tanúja lesz ezen
 Véráldozatnak? Ah! te néked itt
 Nincsen helyed; te néked mint igaz
 Lelkűnek....

Tancredet megpillantva.

Ó irgalmas ég! ki áll
 Mellette? Ó az...jaj! szörnyet halok!

Ájulva dől egyik ör' karjára.

T A N C R E D.

Mint gyötri őt jelenlétem! miként

Marczongja vétke!.... De semmit se' tesz. —
 Megálljatok halálnak zsoldosi,
 Tikkadjon egy kissé vérszomjakok. — —
 Polgárok, én mint véd-hős a' leányt
 Pártúl fogandom. E' leverte atya,
 Ki véle sirba készül, kit vele
 Egy kárhozatba löktetek, karom'
 Az ártatlanságnak véd-eszközül
 Szentelte. Itt vitéz erő tegyen
 Határozást. Ez volt, és ez marad
 Legszebb mező a' fentebb-érzetű
 Leventa-fajnak. Rajta, nyissatok
 Bajtért; nevezeték-ki baj-birákat. —
 Te állj-ki büszke Orbassán; veled
 Lesz dolgom. Állj-ki, vedd-el éltemet,
 Vagy általam vétessék a' tiéd. —
 Sem tetteid, sem véred, sem neved
 Nem megvetendők; most vezér vagy itt,
 'S talán nem is méltatlan. Im neked
 Vetem-ki e' szokott baj-zálogot
 Elejbe veti kesztyűjét.
 Vedd-föl, ha nem félsz.

ORBASSÁN.

E' pajkos daczot
 Illy tiszteletre tán méltatni sem
 Illő.

Jelt ad apródjának a' kesztyű' föl vételére.

De még is en becsületem'
 'S ez agg após' kedvéért, ki bizalmát
 Benned vetette, nem vonatkozom
 Mérkezni véled. — Meglakolsz, hogy így
 Kétkedni mertél bátorságomon. —
 Ki vagy? miféle ranggal kérkedel?
 E' puszta vért nem sok tettet mutat.

T A N C R E D.

Lehet, hogy azt ma ékesíti-föl
 A' győzelem. — Nevem most még titok:
 De majd, ha porban fetrengesz, füledbe
 Súgandom azt.

O R B A S S Á N.

A' szolgákhoz fölháborodtan.

Nyittassék-föl legott

A' négyszeg.

Az örökhöz.

A' vétkes pedig szabad

Lábon maradjon, míg e' játszi-harcz
 Lefoly.

A' lovagokhoz.

Vitéz bajtársim! én mihelyt
 E' délczeget levertem, a' haza'
 Dúlóji ellen viszlek bennetek'.
 Illy pár-vitát csak hervatag babér
 Követhet: a' hervadni nem tudó
 Csak a' honért ontott vérből terem.

TANCRED.

Polgárok! a' hont, úgy reményilem én,
Nem ez, hanem más' karja menti ma
Veszélyiből. Menjünk.

Mindketten el.

H E T E D I K J E L E N É S.

ARGÍR, a' szín' elején. AMÉNAID, épen bilin-
cseiből szabadúl, a' szín' hátulán.

AMÉNAID.

Ájultábúl eszmélve.

Egek! mi lesz
Belőle? Ó! ha megtudják nemét,
Tüstént elejtik.

ARGÍR.

Magzatom!

AMÉNAID.

Mi dolgod
Velem? hiszen te is kárhoztatál.

ARGÍR.

Mindentudó! te őtet pártolod!
Hát vétlen ő előtted? vagy bűnét
Tudtad feledni? Irgalmas vagy-e
Iránta? vagy csupán igaz bíró? —

Ah! rettegek, 's reménylek! — Mit tevé!
 Boldogtalan? minek tekintselek?
 Minő szemekkel pillantsak reád?

A M É N A I D.

Atyai szemekkel. Óh! most is sirom'
 Szélén vagyok, most is pallos lebeg
 Fejem fölött, most sem tudhatni még,
 Mit végezett az ég sorsom felül. —
 Becsületem ne féltsd, dönthetlen az:
 De ha atyám valál, vezess-el innét,
 Ne lássam e' borzasztó tárgyakat,
 Ne e' tolongó szivtelen csoportot,
 Melly gúnymosolygva nézi szégyenült
 Orczámat; és azon köny-cseppeket,
 Mellyeknek ő nem tudja szent okát.

A R G Í R.

Karját nyújtva.

Jer, hagyd vezessen reszkető karom. —
 Nagy Isten! áld-meg védje' fegyverét,
 Vagy küldd reám a' megváltó halált!

NEGYEDIK FELVONÁS.

ELSŐ JELENÉS.

TANCRED. LORÉDÁN. TÖBB LOVAG.

Tábori muzsika. Tancred' fegyverei előtte vitének.

LORÉDÁN.

Győztél uram, de győzelmed nekünk
Gyászt szerze; mert olly hőst ragadt az el
Tőlünk, ki csak hazánk' javára élt,
'S ki mint vitéz sem volt nálad kisebb.
Légyen szabad már kérdenünk: ki légy?
'S mifele sors hozott falaink közé?

TANCRED.

Merengve, és gyötrődve.

Nevem' ne fürkészd; azt még Orbassán is
Csak vég lehelletével tudta-meg,
'S e' titkomat sirjába is viszi
Utálatommal együtt. Sorsomon
Se aggjatok. Mondottam, kész vagyok
Mellettetek harczolni; egyre megy,
Akármilyen név alatt.

LORÉDÁN.

Rejtsd azt, ha úgy

Tetszik; de ritka bajnokságodat
 Mutasd-ki nálunk fényes tettek által. —
 Már a' keresztény névnek ellenei
 A' vár körül szállongnak: jer velünk,
 Törvényt, hazát, és oltárt védeni.
 Vágytársad itt ma Solamír leend,
 Nagyobb amannál. Jer, ha elraboltad
 Fő gyámolunkat, foglald-el helyét,
 'S add-vissza ten magadban elveszett
 Védünket. Ó már nem lévén, az ő
 Győzője szükségessé vált nekünk.

TANCRED.

Fogadtam én, hogy véletek megyek
 A' vérmezőre, 's megtartom szavam'.
 Én tán nagyobb ellennek nézhetem
 E' Solamírt magamra nézve, mint
 Közjótok; és ha így nem volna is:
 Tudjátok, e' harcztúl sem rettegek.

CATÁN.

Sokat reménylünk mí vitéz karodtúl.
 Számolj te is minden kitelhető
 Hálára, mellyet Syracuse nyújthat.

TANCRED.

Számomra már nincs hála; dúlt szívem
 Nem kéri, nem kívánja azt uram,

Nincs e' komor sánczok közt semmi tárgy ,
 Mellynek birása még érdeklene.
 Ha itt veszek , ha érttetek halok ,'
 Sem hírt nevet , sem köz sajnálkozást ,
 Sem oszlopot nem várok töletek.
 Tiszttem' teszem csak , és részemre az
 Legszebb remény , hogy Solamír velem
 Szemközt leend.

L O R É D Á N.

Ez éleszt minket is.
 Közelg az óra ; most fő aggodalmunk
 Csak a' nyerendő győzelem legyen.
 Neked , ki abban részesülni vágysz ,
 Tudtodta lesz , melly tájban lépj-fől ott ,
 Hol ellenink ránk törni látszanak.
 De most , musulmán vérben fürdeni
 Szándékozó , minden más érzeményt
 Nyomjunk-le ; 's csak honunknak szent ügye
 Élesszen. Elmennek.

T A N C R E D.

Én is annak szentelem
 Bús életmet , bár méltatlan reá.

M Á S O D I K J E L E N É S.

T A N C R E D. A L D A M Ó N.

A L D A M Ó N.

Nem sejtik ők, minő gyilkos sebet
 Rejt e' nemes kebel. — De már uram,
 Gyötrő keserved' ellenére is,
 Nem fogsz-e, a' bevett szokás szerint,
 Mint győztös a' tőled megmentetett
 Szépség' elejbe lépni? nem fogod
 Annak, ki csak neked köszönheti
 Éltét, szabadságát, becsületét,
 A' porba döntött ellen' martalékit
 Győzelmi zálogképen bemutatni?

T A N C R E D.

Nem Aldamón; többé nem látom őt.

A L D A M Ó N.

Kockára tetted értte éltedet,
 'S kerülöd őt!

T A N C R E D.

Mint érdemlé szive.

A L D A M Ó N.

Tudom, minő sérlékenyen hatott
 Vétsége rád: de hát mért harczolál
 Érette?

TANCRED.

Úgy van; mindent megtevék,
 Meg kelle tennem érte; mert, noha
 Hűségtelen volt, még is szégyenét,
 Vagy rút halálát el nem türhetém.
 'S habár kevésbé kedvelém is őt,
 Mint hagyhatám-el vég szükségiben?
 Meg, életét meg kelle mentenem,
 De nem bűnét is megbocsátanom.
 Hagyd éljen ő, hagyd vesszek én oda,
 Hagyd bánja majd elárúlt kedvesét,
 'S e' tőle váltig elfordúlt szívet,
 Mellyet halálos sebbel illetett. —
 Egek, miként hódoltam volt neki!
 Mint vélhetém, hogy ő hitet szegend! —
 Úgy gondolám, a' legszüzebb erényt
 Imádom én; akarki esküjit
 'S oltárit olly szentnek nem képzelém
 Mint néki bármelley egyszerű szavát.

ALDAMÓN.

Hát mind kegyetlen, vagy mind hitszegő,
 Kit e' falak zárnak! Nem volt elég,
 Hogy számüzettél, hogy törvényeink
 Vesztedre törtek; még szerelmed is
 Megjátsza! Oh! ha így van, végy bucsút
 Örök bucsút ezen veszély-teli

Partoktul. Én hegyen, völgyön, tűzön
Vizen keresztül késérendelek;
Csak messze, messze e' szégyen-tanyátul.

TANCRE D.

Most is, midőn undok vétkét tudom,
Most is minő varázs lebegtetí
Szemeim előtt szinlett erényeit! —
Aménaid! ki a' kinos halált,
Mellytúl karom menté-fől éltedet,
Fejemre küldöd! — Ó vétkes, gyűlölt,
'S még is talán imádott szép! — té ki
Végperczemig sorsomnak asszonya
Leendesz! óh tehetném bár, hogy az
Volnál, kinek hajdan képzeltelek! —
Nem, oh, halálíg nem feledhetem
Képét! — Mi ez? milly balga gyávaság?
Lakolj-meg értte gyenge szív; keress
Halált, de szünj-meg árulód felé
Dobogni.

ALDAMÓN.

Még imént nem olly bünösnek
Látszott előtled. Azt mondád: hazug
Egész világ; fondorlás, rágalom,
Uralkodik fölötte.

TANCRE D.

Mind igaz;

De fölviláglott a' gyászos titok,
 Minden kisúlt. A' büszke Solamír
 Emitt is égett érte, 's béke-díjúl
 Kivánta jobbját. Merte volna-e
 Ezt tenni, ha viszonzkedveltetést
 Nem sejte nála? Egyet értenek!
 Hiúk valának kétkedéseim,
 Megcsaltanak szívem' sűgalmai.
 Ön atyja, a' leggyöngédebb atya
 Vádolja őt; 's ha több kell, még saját
 Vallása is. De végre, en szemeim
 Látták eme' borzasztó rendeket:
 „Jer, Syracuse kedvel; jersze, légy
 Uralkodónk, légy szívemnek királya.“ —
 Hol kell világosabb vád?

A L D A M Ó N.

Föl se vedd
 Az ön becsérül megfeledkezett
 Hálátalan teremtményt.

T A N C R E D.

S' még mi több,
 Tiszteltetésnek véli e' frigyet,
 A' legdicőbb halandónak hivén
 Új kedvesét. Ah! milly boszú nekem
 E' ferde képzet! milly aláztatás! —
 A' győztös Árab telkeinkre száll,

'S e', csalfa fényen kapkodó nemzet,
 Melly nála rab-bilincsen tartatik,
 Győzelminek tündér csillámival
 Tőrébe csalja: 's ím e' lepke fajzat
 Minket, nemének csaknem szolgálai
 Ápolgatójit, kik lábai' nyomát
 Csókdozzuk, illy szivetlen nemzetért
 Megvetni nem pirúl! E' fertelem
 Elég önérzetemnek arra, hogy
 Kerüljem őt, 's gyűlöljem életemet.

HARMADIK JELENÉS.

CATÁN. TÖBB LOVAG. 'S AZ
 ELŐBBIEK.

CATÁN.

Már a' lovag rend készen vár, uram.
 Pillantatink drágák.

TANCRED.

Igaz; sokat
 Mulattam eddig is. Megyek, vezess,
 A' merre tetszik: el vagyok tökéelve.

NEGYEDIK JELENÉS.

TANCRED. AMÉNAID. ALDAMÓN.

FANNI. LOVAGOK.

AMÉNAID sebtén berohanva.

Véd-szentem, és sorsomnak alkotója!
Engedd, hogy áltkaroljam térdeid'....

Tancred fölemeli őt, de elfordult arczzal.

Ah! nem kisebbség ez nekem, 's atyám is,
Tudom, legitt utánozóm leend. —
Miért vonod-meg tőlünk idvezítő
Látásodat? — Ki becsmérelheti,
Hogy nem szívelvén távollétedet,
Elhagyva nemzóm' karjait, feléd
Repültem? — Óh de, mért nem tárhatom-ki
Úgy, mint kívánnám, szívem' belsejét!
Nevezni sem merlek. 'S te félre nézsz!
Mért kelle épen hóhérim' körében
Láthatnom újra kedvelt arczodat!
Te bús vagy, én zavart...jaj szinte félek
Veled beszélni!... Milly kinos feszültség!
Szólj, bátoríts... Ah! nem figyelsz szavamra!

TANCRED tördelt hangon.

Menj-vissza, és vigasztald ősz atyádat,
Kit tisztelek; nagyobb gond vár reám.
Írántatok már tartozásomat

Leróttam, annak díját is vevém;
 Mást nem reménylek. Nagy részint teher
 A' szerfölötti hála. Szívedet
 Fölmentem attúl, intézd-el saját
 Kényed szerint sorsát. Éljd boldogúl....
 Én a' halál' karjai közé futok. el.

Ö T Ö D I K J E L E N É S.

AMÉNAID. FANNI.

AMÉNAID.

Álmodtam ezt? vagy tán ugyancsak a'
 Sirbúl jövők-ki? Visszaadta-e
 Az ég valóban éltemet? való-e
 Hogy látom e' bús nap' sugárait?
 Ó Fanni, a' mit most hallott fülem,
 Az, hidd-el, a' törvénytől rám szabott
 Gyűlöletes halál' gyötrelmit is
 Fölmulja.

FANNI.

Nékem mind ez, mind amaz
 Irtózat.

AMÉNAID.

Ó egek! Tancred-e ez,
 Ki így beszélt? Láttad milly megvető,
 Borús, hideg, 's szilaj mód' bánt velem,

'S milly borzadólag nézte kedvesét!
Tehát azért nem engedt sirba szállnom,
Hogy ön kezével áldozhatna-föl!
Mit tettem én Tancred? mivel tudám
Tetszésedet végkép elveszteni?

F A N N I.

Hogy rád alig tekintte, hogy boszú
Ült homlokán, 's erőtetett hidegség
Késérte tördelt hangját, az való:
'S még is könyek lappangtak bús szemében.

A M É N A I D.

Hah! eltaszít magátúl, fut, kerül,
Lemond szivemről! honnét e' vihar?
Mi lelte őt? mi bántja? vagy kitűl
Félthetne engem széles e' világon? —
Tudom, hogy a' halál markából ő
Ragadt-ki, 's erre büszke is vagyok:
Mint egyetlen szerettem, 's gyámolom
Ő védte éltemet;....de jaj! hiszen
Miatta volt ez áldozatra szánva.

F A N N I.

De hátha ő nem is gyanítja ezt?
Hatalmas a' közhír, 's kételkedve is
Ritkán tud a' szív ellentállani
Fuvalminak. Gondold-meg: a' levél,

Az azt vivő mór, és ennek konok
 Halála; Solamírnak hős hire,
 Merész szerelme, házasságbeli
 Ajánlkozása, mind ez ellened szólt:
 Sőt még ama' nemes kémélet is,
 Melly a' dicső Tancred nevet, nehogy
 Tyránitoknak martalékja légyen,
 Említened sem hagyta. Melly szemek
 Hatnának-ált illy vastag kárpiton?
 Előítélet, 's külszín a' valóra
 Gyakran homályt borít.

AMÉNAID.

Ő tarthatott

Engem bünösnek?

FANNI.

Ő csalódhatott;

A' hő szerelmes könnyen menthető.

AMÉNAID.

Nem, semmi mentséget nem érdemel.

Habár egész világ becsmérle is,

Ő néki, mint nagy férfinak, saját

Ítéletében bizva, a' világ'

Zajgásait meg kelle vetnie. —

Így hát csak irgalombúl harczola

Érettem! Ó gyalázat, fertelem! —

Milly csüggedetlen vártam a' halált,
 Tudván, hogy azt érte szenvedem;
 'S még ő gyanakszik ellenem! Nem, ezt
 Haldokva sem bocsátom-meg neki,
 Jótetteit feledni nem fogom;
 Örök betűkkel lesznek ők szívem'
 Roncsolt szívem' mélyébe írva: de
 Ha ő hitem' kétségbe hozhatá,
 Hozzám örökre méltatlan leve.
 Hah! minden eddig türt gyötrelmeim
 Csekélybek ennél.

F A N N I.

Ő nem ismeri

A M É N A I D.

Ismerni kelle néki e' kebelt,
 'S föltenni, hogy nem képes illy frigyet
 Megszegni; 's hogy, mint ő a' harcz-sikon,
 Úgy én hűségben dönthetlen vagyok.
 Szívem szívével mindenkor felért
 Nagyságra nézve; sőt az én szívem
 Érzékenyebb, 's még is gyanútlanabb. —
 Lemondok én Tancredről, és egész
 Emberseregről; vagy rossz, vagy hamis;
 Vagy kegytelen, vagy gyarló, vagy csalárd,
 vagy
 Csalatkozó mindannyi. Szóval én,

Tancredet elfeledve vég bucsút
Veszek körödtül, elfajult világ.

H A T O D I K J E L E N É S.

ARGÍR. AMÉNAID. Késéret.

ARGÍR apródjaitól vezettetve.

Jó híveim, gyámoljátok törődött
Vénségemet; közelget a' csata,
Vezessetek. — De merre ment a' mi
Védbajnokunk?

Aménaidhoz.

Még most sem tudhatom,
Ki mente-meg haláltúl tégedet?

AMÉNAID.

Olly férfiú, ki hajdan szívemet
Méltán bírá: egy tőled üldözött,
És számüzött, kit én nevezni sem
Bátorkodám; vég sarja egy előbb
Nem fénytelen vérségnek, egy remek
Emberfi, és még is méltánytalan! —
Egy szóval az — Tancred volt.

ARGÍR.

Ó egek!

Mit hallok?

A M É N A I D.

Azt, a' mit fájdalmaintúl
Bódúlt eszem már nem titkolhatott;
'S mit már kimondva, újra rettegek,
Nehogy baj érje őt.

A R G Í R.

Tancred tehát ő!

A M É N A I D.

Úgy van; 's ki volna itt más gyámolom?

A R G Í R.

Tancred? kit e' kéméletlen tanács
Nyomorgatott? Nagy Isten! 's ő ma is
Mit nem tesz értünk! Elvevénk neki
Rangját, javát, hazáját: 's íme ő
Most is fecsérli értünk életét! —
Mi vak bírák, kik pallost 's mérleget
Tartunk kezünkben! milly törvénytelen,
Milly hézagos gyakran bírálatunk!
Mint botlik álbölcsességünk! minő
Kegyetlenek, hálátlanok valánk!

A M É N A I D.

Szint' illy panaszra tudnék ellened
Én is fakadni, ó atyám; de látván
Hogy lelked untig vádol, rettegek

Többel tetézni szív-gyötrelmidet.
Most e' panaszra Tancred érdemes.

ARGÍR.

Tancred ? kitől mindketten ez napon
Új életet nyerénk ?

AMÉNAID.

De becstelent,
'S boldogtalant.—Még csak te vagy reményem.
Oszlasd-el a' fejemre halmozott
Szégyent, 's keservet. Tancred éltemet
Mentette csak meg; de becsületem'
Te vetted-el; csupán te adhatod
Azt vissza-is. Jer vélem, és beszélj;
Nyilvánosítsd ártatlanságomat.

ARGÍR.

Megvallom, azzal tartozom.

AMÉNAID.

Megyek

Tancred után.

ARGÍR.

Maradj itt.

AMÉNAID.

Én maradnék ?

Távol legyen; nyomban megyek veled

A' harcz-mezőre. Szemközt néztem én
 Már a' halállal, megbarátkozám
 Borzalmival. Nincs annak harcszikon
 Olly rémalakja, mint a' vérpadon,
 Mellyet ti nékem állítottatok. —
 Nem rajtad áll már többé, mit tegyek
 Mit ne tegyek; kiállt gyötrelmeim
 Hatalmadon kűl tettek. Vagy talán
 Még másod izben sem restellenél
 Magamra hagyni?

ARGÍR.

Nem tagadhatom,
 Nincs már hatalmam rád, nem is lehet;
 El kelle attúl esnem, mert vele
 Vesztedre éltem. Ah, de milly vizás,
 Milly rémletes szándékra bűszülél!
 Csatába menni! — Majdnem újlag
 Fölbolygatod keblem' hullámaait.
 Nem úgy van itt, mint más égaljakon,
 Hol a' komor feszültségben nevelt
 Nő-ember, a' hősökkel költözik
 Táborba, és versenyt csatáz velök.
 Itt ezt szokásink, és törvényeink
 Ellenzik.

AMÉNAID.

Ó utálatos szokás

Embertelen törvények! — Tudd-meg, én
 E' pillanatban rajtok túl vagyok,
 'S ma csak szívem' törvényét hallgatom.
 Ó! nemde e' kinodra alkotott
 Törvények azt el tudták nézni, hogy
 Kebledtül elszakasztott magzatod
 Rablánczra jusson, 's a' bámész sereg'
 Láttára légyen véres áldozattá?
 'S azt, hogy veled hirem' 's becsületem'
 Védelme végett lépjek a' csaták'
 Helyére, azt el nem szivelhetik!
 Hát csak pöröslők, 's hóhérok között
 Léphet-föl itt a' vérpadokra hurczolt
 Gyengébb nem? — A' hosszas nyomattatás
 Végtere is függetlenségre visz. —
 Te szinte borzadsz! Akkor kell vala
 Borzadnod, és hűlédezned, midőn
 Pártellenid' szilajkodásinak
 Hízalgva, büszke Orbassán' frigyét
 Vadásztad, és egyetlen gyámolod'
 Üldözve, engem a' szent engedély'
 Szabályait tapodni kénytetél.

A R G Í R.

Elég! ne gyűjts, ne halmozz elsanyart
 Szívemre még fojtóbb gyötrelmekét!
 Hibáztam én, jól érzem, 's átkozom

Botlásomat; de néked ez nem ád
 Hatalmat arra, hogy vérig gyötörj.
 Tiszteld atyai fájdalmamat, 's ha csak
 Egy csepp buzog szívedhen csüggedő
 Nemződ iránt, engedd, hogy nélküled
 Mehessen a' mór fegyverek közé.
 Bizzál, hogy ő Tancredet fölleli,
 'S tudtára adja vétlenségedet.

Titkon Fannihoz.

Te itt maradj 's vigyázz lépésire. el.

H E T E D I K J E L E N É S.

AMÉNAID. FANNI.

AMÉNAID.

Nincs olly erő, melly itt marasztani
 Képes legyen. Föl, fölkereslek én
 Tancred, ki megcsúfoltál, ki gyűlölsz,
 Ki megvívál érettem, 's megvetél.
 Előtted, és melletted harczoland
 Aménaid; keblével fogja-föl
 A' rád irányzott dárdák' záporát.
 Így biztosítom élted', így rovok-le
 Mindent, mit eddig kedvemért tevél.
 Éretted omlott véremmel fogom
 Boszúlni tőled nyert sérelmemet.
 'S ha majd vonaglom karjaid között,

Tán nálad is hajthatlanabb leszek,
 'S útalatommal foglak kinzani.
 Szivedbe, hajdan érttem olvadt
 Szivedbe oltom akkor öldöklő
 Fullánkit a' halálig faggató
 Bánatnak, és a' tőlem átkozott
 Szerelmi vágy' sorvasztó lángjait.

ÖTÖDIK FELVONÁS.

ELSŐ JELENÉS.

LOVAGOK ÉS NÉP.

A' lovagok, és apródok kivont karddal, a' katonák pedig
 diadalmi jelekkel.

LORÉDÁN.

Készítsetek győzelmi éneket,
 Áldozatok tömjént a' hadverő
 Istennek: áldjuk őt; kegyelme adta,
 Hogy győzni tudtak karjaink. Ha ő
 Megvonja tőlünk szent kezét, hiúk
 Csapásaink. Csak ő tördelte-szét
 Láncsaít, ő tépé-el tőreit
 E', számtalan letiprott népeken

Kegyetlenül uralkodott, lator,
 'S szentségtörő csoportnak. Menjetek;
 Emeljetek holt testeik fölött
 Győzelmi zászlót; gázolódjatok
 Hült gőgjökön, 's szedjétek-föl, dicső
 Oltárainkat ékesíteni,
 A' tönkre tett félhold' zsákmányait.
 Tőlünk tanuljon a' járomba vert
 Olasz, Spanyol, Egyiptom, 's Syria,
 Mint mentse-föl magát e' megbizott
 'S világ-ijesztő rombolók kezéből. —
 De hol maradt ama' sorsát, 's nevét
 Rejtő vitéz, kinek, mint mondatik,
 Legtöbb sikert köszönhet táborunk?
 Mért nem jön ő leventáink közé?
 Hát nincs előtte semmi érdeke
 E' győzodelmi vigságnak? Vagy azt
 Gondolja, hogy hős tetteit kaján
 Szemmel tekintjük? Ments' Isten; csak a'
 Törpék irigylik, más' nagy termetét.
 Ha védte Syracúsát, mért bujik
 Előle?

Catánhoz.

Láttam melletted soka
 Viaskodott: ha már ott részesült
 Veszélyeinkben, mért nem részesül
 Örömjajunkban is?

C A T Á N.

Hallgasd uram,
 Megmondom én okát — Míg sergeiddel
 Rekesztve tartád Aetna' utjait,
 Én távolabb a' partfelé vivék,
 Hol még az Árab ellentállani
 Merészle. Ő magán kívánczozott
 Rohanni e' szilaj csapat közé.
 Csudálkozánk, hogy még a' legdühösb
 Mészárlatok közt sem volt illy tüzes,
 Illy rendületlen, illy komoly, 's valóban
 Vezérhez illő szellemű. Nem is
 Kétkedem, kétségb'esett szive
 Ragadta-el. Bőszült tekintete,
 'S az ezzel egyes fuldokló szavak
 Elárulák belső gyötrelmeit.
 Harsogva hitta többször Solamírt;
 Aménaid' nevét rebesgeté;
 Ezt hitszegőnek monda 's még dühült
 Hevében is könnyükre olvadt.
 Kereste a' halált; de győzhetlen
 Maradt, 's minél renyhébben harczola,
 Annál ijesztőbb volt. Halomra dült
 Előtte a' Mór. — Győztösek valánk
 Már itt is, és hozzád szándékozánk:
 De ő, szemét leszegve, mintha őt
 A' nyert dicsőség érdekelni sem

Tudná; boszús, komor redőkbe szedve
 Arczát, 's az őtet kémelő halált
 Átkozva, sirt, 's kiáltá Aldamónt.
 Ez ott terem. Reá borúl amaz,
 Szól véle, 's olly sebbel, mint harczola
 Odább iramlík. „Isten véletek
 Örökre“ úgymond. — E' rövid bucsú
 Gyaníttatá velünk, hogy városunkban
 Láttatni sem kíván többé: de mit
 Forral szivében, mindnyájunk előtt
 Titok maradt. — E' közt Aménaid
 Halálra vált, sáppadt, elváltozott
 Képpel repül felénk, Tancred' nevét
 Sikoltja, 's bámult harczosink között
 Bódulva szállong. Atyja is legott
 Utána vánczorg, 's a' siránkozót
 Tőlünk segítve csillapítja-le.
 Azt vallja Argír, hogy Tancred ama'
 Bátor lovag, kinek merényei
 Olly bámulásba hozták sergeinket. —
 Tehát Aménaidnak, és hazánknek
 Mentője épen az lón, kit ma még,
 Mint pártütőt kárhoztatánk, kinek
 E' hon' határi tiltva voltanak!
 Ím mit tevénk bajtársaim! mi által
 Javíthatunk e' szertelen hibán!

L O R É D Á N.

Csak bánat által. Ki önnön hibáját
 Átlátva sem jobbítja, undok az.
 A' jóra termett orcza elpirúl,
 Ha illy nagy embert elnyomatva lát.
 Némellykor a' legérdemesb erény is
 Üldöztetik: de illő tisztelet
 Kövesse azt, mihelyt kitündökölt.
 Adjuk mi is Tancrednek vissza mind....

M Á S O D I K J E L E N É S.

AZ ELŐBBIEK. ARGÍR. 'S UTÓBB AMÉNAID.

A' szin' hátulán asszonyaitúl támogatva.

ARGÍR berohanva.

Föl, föl vitézek! menjetek hamar;
 Tancred veszélyben van, védjétek őt.
 Hős lángja elragadta; a' futó
 Csoport után rohant, 's ez egyesült
 Erővel ismét szembeszállt vele.
 Siessetek, félek, hogy eddig is....

L O R É D Á N.

Elég a' szó, minden percz drága itt.
 Menjünk, ne késsünk gyámolítani
 A' buzgalomtól kábult hős erényt,
 Ámbár hevét méltán roszaljuk is. El

HARMADIK JELENÉS.

ARGÍR. AMÉNAID.

ARGÍR.

Kegyelmes Isten! látom irgalommal
Tekinted e' benned bizó atyát!
Leányomat megtartád; 's íme most
Oltalmazónkat készülsz visszaadni.

A' közeledő Aménaidhoz.

Jer magzatom; már most reménylhetünk.
En hoztam e' vihart fejed fölé,
En oszlatom-szét annak felleget.
Tancred legitt nálunk lesz. — Ámde te,
Mint látom, erre sem vidulsz!

AMÉNAID.

Csak akkor

Vigasztalódom én, ha életét
Veszélyitül menekve láthatom;
'S ha ő, ki most borzalmam' tárgya még,
Elismerendi, hogy méltatlanul
Vetett-meg, és bús lelke' furdalási
A' rajtam ejtett sérveket leróják.

ARGÍR.

Jól érzem én, mint fájhat e' csapás
Szivednek: illy kemény próbára még
Leány kebel nem tétetett soha,

Vannak sebek, mellyekbűl a' nemesb
 Lélek vagy épen nem, vagy csak sokára
 Gyógyúl-ki, és még ekkor is sajog
 A' béhegedt sebhely. De magzatom,
 Gondold-meg: a' milly megvetett, 's gyűlölt
 Volt itt előbb Tancred, most olly becses,
 Olly kedves, és imádott. Mind ezen
 Tündökletében véled osztozand.
 Kevesli ő, mit még eddig teve:
 Mértékmuló dicsőséggel kívánja
 Mutatni, milly méltatlan szenvedé
 Vágytársinak fondorkodásait.
 A' köz-halandó, tisztét teljesítve
 Megnyugszik: ámde a' hős' szelleme
 Magasbra tör; minden reményt 's határt
 Fölmulva tud csak lángja csillapodni.
 Tancred is így tesz, így haladja-túl
 Reményeinket. — Meggyőződök ő majd,
 Hogy hű valál iránta, 's újlag
 Karjaid közé repül. A' nép egészen
 Részedre húz már; Tancred sem marad
 Soká, csalódott véleményiben.
 Egy szó elég, hogy fölnyiljék szeme.

AMÉNAID.

De még ez egy szó most sincsen kimondva.
 Mit gondolk népeddel, és botor

Becsmérletével? Számba sem veszem
 Könnyenhivő dühét, csélcsap. kegyét,
 'S szellő gyanánt ingó ítéletét.
 Csak egy ajaktúl függ becsületem;
 'S tudd-meg szívem készebb leend halál.
 Választani, mint ez egytől megvetést
 Szenvedni. — Végre, meg kell vallanom
 Előtted azt is: nem csak védemet
 Imádtam én Tancredben; őt velem
 Halálos ágyán jegyzé-el szülőm.
 Végső könyörgésével monda ez
 Áldást frigyünkre, 's úgy fogák-be, bádjadt
 Kezével összefoglalt jobbaink,
 Jeges szemeit. Dicsőült árnyira,
 'S reád is, ó sors-verte bús atya,
 Esküdtek akkor ajkaink, 's sziveink
 Örök szerelmet; akkor esküvénk,
 Hogy majd csak értted, 's karjaid között
 Kötendnek-össze Hymen' lánczai:
 'S oltár helyében vesztő helyt lelénk!
 Szerettem a' halálba fut; 's reám
 Nem vár egyéb, mint szégyen 's borzalom!
 Ez képe sorsomnak.

ARGÍR.

Már jobbul az;
 Többet nyerendünk, mint reménylhetél.

AMÉNAID.

Ah! félek én.

NEG Y E D I K J E L E N É S.

ARGÍR. AMÉNAID. FANNI.

FANNI.

Örvendj Aménaid,
Édelgj ezen csudának hallatán;
Téged leginkább érdekelhet az.
Tancred megint győzött; ő verte-szét
A' konzolástúl megmenekhetett
Árab csoportot. Büszke Solamírt is,
Mint tőle dult hazánknak, 's általa
Rutolt nevednek méltó áldozatját,
Halálra küldé rettentő keze.
A' repke hír harsányan kürtöli
Új győzödelmét; mind elejbe tódúl
Örömtül ittos Syracuse' népe,
Védangyalának vallja, sőt mi több
Fejedelmi polczra méltónak kiáltja.
Hallod, minő sikoltás hirdeti
Vitéz erényét? mint emeltetik
Hős Lisois, Roland, 's több ősei'
Fölébe? Jer, nézd, mint emelkedik
Ezernyi kar, fejére hős babért
Függesztni; jersze nézd diadalát,

*

'S fogadd-el a' régen várt hódolást
 Dicső szívétül. Minden rád mosolyg,
 Minden kecsegtet, minden sérvedet
 Boszulja; 's Tancred elválhatlanúl
 Tér-vissza vágyó karjaid közé.

A M É N A I D.

Ah éledek! még egyszer kéjzön
 Borítja keblem! Ó atyám, imádjuk
 Az ég' hatalmát, melly egy fordulattal
 Ád-vissza mindent, a' mim veszve volt.
 Hány gyötrelemtől ment-föl szent keze!
 Most kezdek élni. Boldogságomat
 Tetézve látom. Oh de, milly sokat
 Szenvedtem értte! — Mind azt el fogom
 Feledni, csak te is feledd, atyám,
 A' szemrehányást, a' sértő panaszt
 'S hiú tűnődést; mellyel annyiszor,
 Kinoztalak. — Most már Tancred' kaján
 Nyomorgatóji, ellenségei,
 'S polgáraink, hódoljatok neki,
 Mint ő nekem legitt hódolni fog.

A R G Í R.

Valósodik boldogságunk' hire,
 Jön Aldamón. — De milly bizonytalan
 Léptekkel! Ó talán sebet kapott.
 Bú ül szemében.

Ö T Ö D I K J E L E N É S.

ARGÍR. AMÉNAID. ALDAMÓN. FANNI.

AMÉNAID.

Szólj hív Aldamón,
Győzött-e Tancred ?

ALDAMÓN *bús hangon.*

Győzött, az való.

AMÉNAID.

E' vig dal, e' közelgető robaj
Jöttét jelenti, nemde ?

ALDAMÓN.

Ah! ezen
Öröm-dalokra gyász következend.

AMÉNAID.

Mit hallok! Ó boldogtalan szívem!

ALDAMÓN.

Eme' dicső nap végső napja lett
A' hű vitéznek.

AMÉNAID.

Szent Isten! tehát

Elhunyt!

ALDAMÓN.

Nem, ah! még látja a' napot:

De már vonaglik, már halálra vált. —
 Vezére' vesztét látván a' dühös
 Mór csorda, tigris méreggel rohant
 Vesztője ellen, 's földre verte azt.
 Rám bizta ő a' gyász bucsút. Im, e'
 Vérével irt levélben rejtezik
 Vég gondolatja. Vedd-el asszonyom.
 Borzadva végzem e' bús tisztemet.

Oda nyújtja a' levelet.

ARGÍR.

Zordon hatalmas sors! vész-szülte nap!

AMÉNAID magához térve.

Add, add kezembe vér-ítéletem';
 Szent az szívemnek Bármint hangzik is
 Parancsod, óh sorsomnak kényura
 Tancred! utánad ránt az engemet.
 Követni foglak Nyújtsd ide; halált
 Rejt e' pecsét.

ALDAMÓN.

Ím olvasd, és bocsáss-meg,
 Hogy illy komor szolgálatot tevék.

AMÉNAID.

Boldogtalan szemek! fogjátok-e
 Nézhetni e' véres vonásokat?
 Nem félsz-e szív? — Nem; meg kell lennie,

Ha vég erődöt szánod is reá.

Olyas.

„Nem élheték, mert hitszegő valál;
Harczban veszek, de gyilkosom te vagy;
Te, kit, hogy a' szégyen-halál' nyilatúl
Megójjalak, kiszántam éltemet.“
Nézd, ó atyám!

Fanni' karjaiba dül.

A R G Í R.

Így végre hát reánk
Lövelte a' sors minden fegyverit!
Nincs már mitűl félnünk, 's reménylenünk,
Nincs több panaszra tárgyunk! Végy szívet
Aménaid! nem látom én előbb
A' túlvilágot, mintsem bús hazám
Megértse tőlem vétlenségedet.
Tudtára ejtem széles e' világnak;
(Bármilly pirongás fesse arczomat)
Hogy tisztelettel tartozik nevednek.

A M É N A I D.

Mi nékem a' világ? mi a' haza?
Mi a' halandók' roppant nemzete,
Ha ő kimúl?

A R G Í R.

Egek segéljete!
Megöl csapástok.

A M É N A I D.

Tancred sirba száll,
 'S bal-véleményét szívében viszi!
 Kinek köszönjem ezt, egyéb neked!
 De nem hal ő előbb ki....Hah! mi ez?
 Hóhéraim jönnek!

U T O L S Ó J E L E N É S.

L O R É D Á N. TÖBB LOVAG. ÉS AZ ELŐBBIEK.

L O R É D Á N.

Boldogtalan
 Nemző! szerencsétlen lány! Ím, ama'
 Dicső sebekkel megterhelt leventa
 Hozattatik felétek. Vak dühe
 Túl vitte a' mérsékleten; halált
 Ohajta, 's mint bajnok talált reá.
 Gondoskodásink fenntartóztaták
 Érttünk folyó vérenek árjait,
 'S úgy késletők végső lehelletét.
 Az életét eldöntő percz előtt
 Kettőtöket kívánt még látni, és
 Aménaid' lábánál adni-ki
 Vitézi lelkét. Szájrúl szájra megy
 Nevének, és bal sorsának hire,
 'S minden szemekből köny-záport fakaszt.
 De senkinek sincs olly méltó oka

**Bánkódni, mint nekünk. — Hogy mossuk-el
Vak buzgalombúl támadott hibánkat!**

E' közben lassú léptekkel hozatva közeledik Tancred a' félig alélt
's asszonyai' karjain csüggő Aménaidhoz, ki annak láttára sebtén
kifejlik ápolóji kezeiből 's utálattal fordulván
Lorédánhoz, mondja

A M É N A I D.

**Lódúlj tigris; mi haszna e' hiú
Sopánkodásnak!**

Azután Tancred eleibe futva, 's lábaihoz omolva.

Óh Tancredem! óh

**Kegyetlenül gyengéd szerelmesem!
Hallgass-meg élted' végső perczein,
Vessd rám homály-fedezte két szemed',
Ismérj-meg. Ah! nézd, kétségb'estemet
Árúlja arczom. — Engedd, hogy veled
Egy hant alá rejtezzék hitvesed. —
Rám illik e' név, mert ígérted azt. —
Ne légy kegyetlenebb, mint zsarnokink,
Vess nődre egy futó tekintetet.**

Tancred reá pillant.

**Ez hát a' végső, mellyre méltatál! —
Tancred gyüölösz-e? forr-e ellenem
Gyanú szivedben?**

T A N C R E D egy kissé fölemelkedve.

Ah! elárulál!

A M É N A I D.

Én tégedet? Tancred!.....

A R G Í R.

Más oldalról Tancred mellé térdel, megüleli őt,
's azután fölkelve.

Figyelj reám,

'S tudd-meg, hogy e' boldogtalant csupán
Írántad égő hű szerelme vitte
Hóhér kezekre. Benned ekkorig
Törvényeink, lovag rendünk, egész
Népünk, 's tanácsunk, mind csalatkozott.
Csak ez, csupán ez volt hozzád igaz;
Ez tudta csak becsülni érdemed'.
Azon sorok, mellyekre olly igen
Fölgerjedénk, téged tárgyaztanak,
Téged, kit ő mint hőstét tisztelte.
Így én, csalódva lévén en magam,
Balvéleményt éleszték benned is.

T A N C R E D.

Aménaid!.... való, hogy még szeretsz?

A M É N A I D.

Oh! a' halál, ama' csufos halál,
Mellyből karod vivá-ki lelkemet,
Fejemre méltán ontaték, ha téged
Imádni szívem bár egy perczig is
Szünt volna.

T A N C R E D.

Összeszedvén erejét sentebb hangon.

Ó nagy Isten! ő szeret!

Ó kínomat százszorta fölmuló
 Báj-érzemény! Most kezdem sinleni
 Éltem' szakadtát: ámbár érdemes
 Vagyok reá. Mért hittem a' czudar
 Rágalmakat! Vihar volt életem,
 'S most veszttem azt, midőn ez egy szavad
 Égig viendé boldogságomat!

A M É N A I D.

Engeszteletlen végzés! hát csak e'
 Rém - pillanatban, csak midőn örökre
 Bucsúzni készül, akkor engedél
 Szólhatni véle!... Ó Tancred!

T A N C R E D.

Ezen

Sirámod égi balzsamként csepeg
 Szivemre: ah, de késő! érzem a'
 Halál közelget. Jaj! milly kínos az! —
 Hallgass-meg Argír. Itt áll a' dicső
 Lélek, kit esküdt hűség lánczola
 Szivemhez; itt áll méltatlan gyanúink'
 Bús áldozatja. Jer, tedd reszkető
 Kezébe vérrel festett jobbomat.
 Ha nem leszek, még hamvaimban is,
 Mint hitvesét említsen a' világ.
 Fogadj fiadnak.

A R G Í R.

Kezeiket egymásba tévén,

Adná az ég , fiam ,
 Hogy mint leányom' kedvelt férje , még
 Sokáig élnél !

T A N C R E D.

Éltem , megboszultam
 Nőmet , 's hazámat ; karjaik között
 Mulok-ki , tőlök nem méltatlanul
 Szeretve ; 's így beteltek vágyaim. —
 Aménaid ! imádandó hivem !....

A M É N A I D.

Szólj , mit kívánsz ?

T A N C R E D.

Fogadd , hogy élni fogsz ,
 Hogy nem sietsz utánam Ah !....

Vonzaglani kezd.

C A T Á N.

Egek !
 Tüstént kimúl ! ... bánkódhatik szivünk ,
 Melly őtet illy későn ismérte-meg !

A M É N A I D.

Tancred' testére borulva.

Tüstént kimúl ! — 's ti is szánjátok őt ,

Kegyetlenek, kikért ő életét
Áldozta!

Fölkel.

Óh! nyilj-meg sötét pokol,
Nyeld-bé ezen hálátalan hazát,
Zsarló tanácsát, vad törvényeit
Az ártatlant fojtó törvényeket.
Ó vajha Syracuse' romjain,
Az ég' nyilatúl sujtott testetek'
Csonthalmi közt lelhetném végemet! —
Tancred! feledhetetlen kedvesem! . . .
De, nem felel! nincs ő többé! 's ezek
Még most is élnek! Ah! nyomban követlek
Dicső hivem! hallom hívásodat.
Ott, ott ama végetlen éj' körében
Fölleljük egymást. — Rátok gyilkosok,
Az ég' haragja vár. — Hah! meghalok!

Alélva dől Fanni' karjaiba.

ARGÍR.

Leányom! ah egyetlen magzatom!
Ó Fanni! jaj! nyújtsátok életét
Csak addig is, míg szívem megreped.

A' kárpit legördül.

J E G Y Z É K E K.

1. A' legnagyobb pápáknak egyike volt ez , IV. Leo , ki 849ben az Árabokat elűzván Romát megmentette.
 2. Kopasz Károly' idejében telepedett-le bizonyos Coucy nevű francz nemes , Siciliában.
 3. Ez nem a' hauteville-i Tancred , ki csak utóbb költözött Itáliába.
 4. Drogon , Batterie , és Repostel voltak az első Normánnok , kik Apuliában megtelepedtek.
 5. Ez időtájban nyugoton csak az Árabok üzék a' szép mesterségeket. Ők alapíták a' salerno-i iskolát (Scho-la Salernitana).
 6. Julian gróf , vagy is Opas Érsek.
 7. Igen divatban volt ekkor , hogy a' keresztény hölgyek Musulmánokhoz adatnának férjhez. Abdalis, Spanyolország' elfoglalójának , Musának fja , elvette Rodrigues király' leányát. Ezen példa mindenütt utánzatott , hol az Árabok' győzödelmes zászlóji lohogtak.
-

Österreichische Nationalbibliothek

+Z174549105

